

Ištraukos iš Jono Švobos knygos "SEIMINĖ IR
PREZIDENTINĖ LIETUVA"TAUTINIS ATGIMIMAS IR
VALSTYBĖS LIETUVĖJIMASTAUTINIS
ATGIMIMAS

"Nors buvo virtęs grynai lenkišku, tačiau būdamas Lietuvos centre, Vilniaus Universitetas turėjo didelės reikšmės Lietuvai. Profesoriai ir studentai, būdami lietuvių kilimo iš tradicijos ir savo krašto meilės atkreipė dėmesį į garbingą Lietuvos praeitį. Kaip tik tuo laiku, kada Lietuva kartu su Lenkija prarado visišką savo nepriklausomybę ir pateko rusų carų valdžion, prasiėjo moksliskas Lietuvos istorijos tyrinėjimas, ir buvo išspausdinta nemaža veikalų. Ir vėliau, kada universitetas jau buvo rusų valdžios uždarytas, apie jį susibūrusi krašto ir jo senovės mylėtojų grupė liko Vilniuje ir ligi Muravjovo laikų varė Lietuvos tyrinėjimo darbą. Tada iškilo gausi lenkų kalba, romantiškoji literatūra, kuri ėmė temas iš Lietuvos istorijos. Jų raštai, ideal-

izavę Lietuvos istoriją, išauklėjo Lietuvos bajoriją, kuri, ir lenkiškai kalbėdama, juos skyrė nuo ateities Lietuvių tautos pagrindo - valstiečių, kurie šnekėjo lietuviškai ir nešė sunkią baudžiavą. Tie patys raštai kiek vėliau stipriai paveikė jau iš liaudies kilusią lietuviškąją inteligentiją, ir paskatino ją veikti ir kovoti už lietuvių tautos teises.

Per devynioliktąjį šimtmetį iš Lietuvos valstiečių sluoksnio kilusi lietuviškoji visuomenė žadino, švietė ir formavo lietuvių tautą daugumai bajorijos laikantis nušaliamai ir gyvenant unijos su Lenkija dvasia. Todėl ir atgimstančios lietuvių tautos pagrindą sudarė valstiečiai, daugiausia ūkininkai ir apsišvietę jų vaikai.

Tą lietuvių tautos atsigavimą teisės dr. Konstantinas Račkauskas taip nusako: "Per XIXa. ir XXa. pradžią lietuvių tauta vėl susiformavo į

Graži žiema

Viktoro Kučo nuotr.

etninį vienetą ir perėmė Lietuvos bendruomenės vadovavimą".

VALSTYBĖS
LIETUVĖJIMAS

"Prieš I-ą pasaulinį karą Lietuvos didesnieji miestai ir net daugelis miestelių buvo visai ne-lietuviški, nes žydai ir lenkiškai kalbantieji sudarė didžiąją gyventojų dalį. Lietuvos sostinė - Vilnius ne tik nesudarė lietuviams palankios išimties, bet gal dar labiau buvo žydiškas, lenkiškas, gudiškas bei rusiškas miestas", rašo adv. R. Skipitis. "Ir Kaune prieš I-ą pasaulinį karą buvo sunku susikalbėti lietuviškai. 1918 m. gruodžio 18 ir 19 dienomis visuotinu ir slaptu balsavimu į Kauno miesto tarybą buvo išrinkta 30 lenkų, 22 žydai, 12 lietuvių, 6 vokiečiai ir 1 rusas. 1939 metais Kaunas turėjo jau apie 160 tūkstančių gyventojų, iš jų lietuviai sudarė mažiau kaip 60% ir galėjo vieni sudaryti Kauno miesto tarybą."

Per nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmetį valdžia, kooperatyvai, bendrovės ir pavieniai lietuviai Kaune pristatė tokių puikių namų, kurie būtų tikę bent kokiame

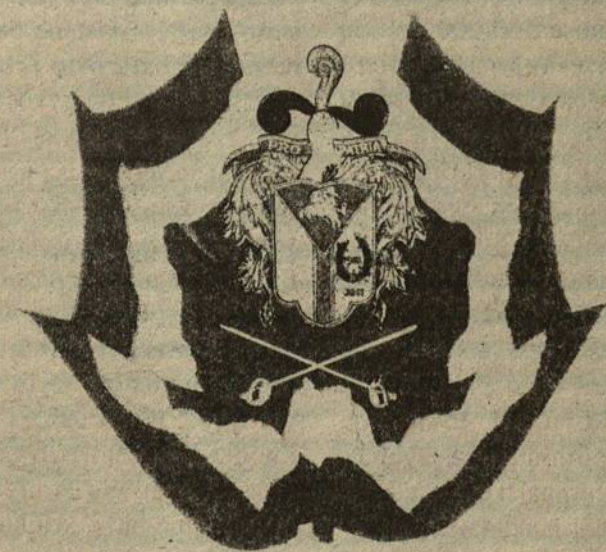
pasaulio didmiestyje. Lietuvos nepriklausomybė per keliolika metų pakėlė Kauno miestą visais požiūriais, ir Kaunas ne tik buvo Lietuvos miestas, jos laikinoji sostinė, jis ir virto visiškai lietuvišku miestu.

Panašiai vyko atlietuvėjimas ir kituose Lietuvos valstybės miestuose ir miesteliuose. Juose buvo statomi privatus, valdžios, savivaldybių, bendrovių, kooperatyvų namai ir mokyklos, ir lygiagrečiai miestai ir miesteliai, jausdami tikrą šeiminingų ranką ir galvą, gražėjo, švarėjo ir kartu lietuvojė.

Tuo atžvilgiu neatsiliko ir kaimai. Juose taip pat kilo tautinis susipratimas ir sąmoningumas. "Lenkiškai kalbančios salos apie Vandžiogalą, Dotnuvą ir kitur per

dvidešimtį nepriklausomybės metų nepaprastai pasikeitė lietuvių naudai. Jei 1919 metais Vandžiogalos policijos pareigūnai prie savo kepurų buvo prisisegę lenkiškus erelius ir atvykę į teismą demonstratyviai pareikšdavo nesuprantą lietuviškai, tai po 20 nepriklausomybės metų apie lenkiškus erelius visai buvo užsimiršę, ir teismuose bei kitose valstybinėse įstaigose visi iš tų vietų atvykę piliečiai laisvai ir noriai kalbėdavo lietuviškai", rašo adv. R. Skipitis.

Jei Lietuvos sostinė Vilnius nebūtų buvęs išplėstas iš nepriklausomos Lietuvos, tai ir jiš, sostinės rolę vykdydamas, būtų per tą laiką tapęs nemažiau lietuviškas, kaip Kaunas ir kiti Lietuvos miestai.

VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!

Lietuvių Studentų Tautininkų Korpl Neo-Lithuania
herbasPranešame liūdną žinią, kad
Cleveland, OH. 2001m. sausio 17d.
užbaigė savo žemišką keliąA. † A.
Prelatas
Aleksandras
Goldikovskis.

Girdėta iš Vilniaus

Darbą pradeda naujasis Europos Komisijos delegacijos Vilniuje vadovas

Vilnius, sausio 20 d. (BNS). Pirmadienį prezidentui Valdui Adamkui skiriamuosius raštus įteiks naujasis Europos Komisijos (EK) delegacijos vadovas Lietuvoje, 60-metis britas Michael Graham. Iki jo paskyrimo EK delegacijai Vilniuje vadovo laikinasis reikalų patikėtinis Dieter Thiel. Ankstesnis delegacijos vadovas Henrik Schmiegelow darbą Vilniuje baigė praėjusių metų vasarą; jis buvo pirmasis EK atstovas, nuolat reziduojantis Vilniuje. Jis Lietuvoje dirbo keturis metus. Per H. Schmiegelow vadovavimą EK delegatūrai, Lietuva buvo paskelbta kandidatė į ES, pradėjo realias derybas dėl narystės šioje organizacijoje. Lietuva siekia euroderybas baigti 2002 metais, o 2004 metais būti pasirengusia priimti narystės ES išipareigojimus.

Pirmojo vizito Seimo pirmininkas vyksta į Didžiąją Britaniją

Vilnius, sausio 20 d. (BNS). Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas Jungtinės Karalystės Bendruomenių rūmų pirmininko Michael Martin kvietimu kitą savaitę su darbo vizitu lankysis Londone. Tai bus pirmasis A. Paulausko, kuris spalį išrinktas Seimo pirmininku, vizitas į užsienį. Vizitas vyks sausio 22 - 24 dienomis. Kaip pranešė Seimo spaudos tarnyba, Seimo vadovas tikisi aptarti dvišalius parlamentinius ryšius, jų įtaką ir vaidmenį derybų procese dėl Europos Sąjungos plėtros, integracijai su NATO, aktyvaus parlamentinio bendradarbiavimo tarp komitetų galimybes. Į Vilnių Seimo pirmininkas grįš sausio 24 dieną, trečiądienį. A. Paulauskui nesant Lietuvoje, jį pavaduos Seimo pirmininko pavaduotojas Artūras Skardžius.

ET ekspertai vertins demokratijos būklę Lietuvoje

Vilnius, sausio 20 d. (BNS). Vilniuje keturias dienas viešės Europos Tarybos Ministrų komiteto ekspertų grupė, kuri vertins vietinės ir regioninės demokratijos būklę Lietuvoje. Sausio 20 - 24 dienomis Lietuvoje lankysis Europos Tarybos Ministrų komiteto paskirta ekspertų grupė, vadovaujama Europos vietinės ir regioninės valdžios kongreso sekretoriaus. Pirmadienį Vidaus reikalų ministerijoje ekspertai susitiks su vidaus reikalų ministru Vytautu Markevičiumi ir viceministru Ramūnu Daruliu. Trečiądienį delegacija lankysis Vidaus reikalų ministerijos Viešojo administravimo departamente. Europos Tarybos ekspertai taip pat lankysis Seime, Finansų ministerijoje, Aplinkos ministerijoje, Teisingumo ministerijoje, Vilniaus miesto, Širvintų ir Kauno rajonų savivaldybėse.

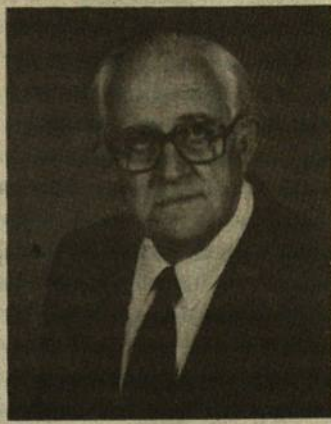
Ministrų kabinetas toliau svarsto Vyriausybės programos įgyvendinimo planą

Vilnius, sausio 20 d. (BNS). Šeštadienį į posėdį susirinkęs ministrų kabinetas toliau svarsto 2000-2004 metų Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planą, kurio nagrinėjimas buvo pradėtas penktadienį. Penktadienį ministrų kabinetas neeiliniame posėdyje pradėjo svarstyti Vyriausybės programos įgyvendinimo priemones. Šių priemonių planą Vyriausybės nariai išipareigojo parengti po Vyriausybės programos patvirtinimo susitikimuose su Seimo frakcijomis. Kaip BNS sakė premjero atstovas spaudai Rimvydas Paleckis, šeštadienį ketinama apsvarstyti visą Vyriausybės programos įgyvendinimo planą. Kitą savaitę planą, pasak R. Paleckio, ketinama pateikti viešiesiems svarstymams, o dar kitą savaitę numatoma patvirtinti Vyriausybės posėdyje. Seimas Vyriausybės programą patvirtino praėjusių metų lapkritį. Vyriausybės programoje žadama toliau tęsti rinkos ekonomikos reformas, privatizavimą ir siekti narystės Europos Sąjungoje bei NATO.

Švedija palankiai vertina Lietuvos pasiryžimą spartinti derybas dėl narystės ES

Vilnius, sausio 20 d. (BNS). Švedijos pareigūnai teigiamai įvertino Lietuvos ketinimus ir pasiryžimą spartinti derybų dėl narystės Europos Sąjungoje (ES) procesą. Tai buvo akcentuota vyriausiojo derybininko dėl narystės ES, Europos komiteto generalinio direktoriaus Petro Auštrevičiaus darbo vizito Švedijoje metu. Vyriausiasis derybininkas P. Auštrevičius pažymėjo, kad 2001 metai bus ypač svarbūs Lietuvos integracijai į ES ir derybų eigai, o Lietuvos Seimo partijų paskelbtas pareiškimas dėl integracijos į ES yra labai sviri ir savalaikė politinė parama pasirengimo narystei ES darbų spartinimui ir būtinų sprendimų priėmimui. Praėjusią savaitę P. Auštrevičius taip pat lankėsi Briuselyje, kur susitiko su Europos Komisijos ir ES šalių narių atstovais. Susitikimų metu buvo aptarti aktualūs Lietuvos ir ES derybų klausimai.

Tarptautinių įvykių apžvalga

TRUMPAS ŽVILGSNIS Į PRAEJUSIUS METUS

Algirdas Pužauskas

Svarbiausi praėjusių metų įvykiai buvo JAV prezidento rinkimai, įvykiai Jugoslavijoje, kur ilgametis prezidentas Slobodan Milošević buvo pašalintas iš prezidento vietos. Rusijoje prezidentas Boris Jelcin pats pasitraukė, parinkdamas savo įpėdinį. Didelį dėmesį sukėlė abiejų Korėjų vadovų pasitarimai ir jų nutarimas siekti korėjiečių tautos taikingo sujungimo. Už tas pastangas Pietų Korėjos prezidentas laimėjo Nobelio Taikos premiją. Svarbus įvykis buvo kubiečio berniuko, išgelbėto dar 1999 metais netoli Floridos krantų, perdavimas Kuboje gyvenančiam jo tėvui. Elian Gonzalez istorija sukėlė nemažą Kubos pabėgėlių protestą. Daug protestų sukėlė ir blogai pagamintos Firestone automobilių padangos, dėl kurių sprogimų žuvo 88 žmonės. Nemažas dėmesys skirtas ir Vidurinių Rytų taikos deryboms. Nors JAV prezidentas išvystė didelį spaudimą derėjosi su palestiniečių ir izraelių vadovais Camp David vasarvietėje, taikos derybos vaisių nedavė ir prasidėjo abiejų pusių susirėmimai, sukėlę politines varžybas Izraelio partijų tarpe ir pareikalavę apie 400 žmonių aukų. Svarbi permaina įvyko ir kaimyninės Meksikos balsavimuose, kur dešinysis kandidatas balsavimuose nugalėjo net septynis dešimtmečius Meksiką valdžiusią Revoliucinę partiją.

Sausis

Daugelyje JAV miestų ir valstijų susirinkimuose vyko pirminiai balsavimai už kandidatūras iškėlusius politikų svorį. Sausio 24 Iowa pasirinko iš respublikonų George W. Bush, stipriai pasirodė demokratas Al Gore, nugalėdamas buvusį senatorių Bradley. Sausio 27 prezidentas Bill Clinton savo kalboje apie JAV padėtį pasakė Kongreso jungtiniame posėdyje, kad Amerikos ekonominė padėtis niekad nebuvo geresnė. Valstybės biudžetas turi didelį perteklių, bedarbių yra vos 4 proc., sumažėjo nuskaltimų skaičius, mažiau tėra sėpiamų žmonių. Rusijoje

sausio 1 d. pareigas pradėjo eiti laikinasis prezidentas Vladimir Putin. Jis tuoj atleido iš svarbių pozicijų daug darbuotojų, jų tarpe buvusio prezidento Jelcino dukterį ir jos vyrą. Putin paskelbė, kad jis kandidatuos į prezidento vietą, o rinkimai bus kovo mėnesį. Paskelbta, kad Čėčėnijoje bus persekiojami nepriklausomybės siekią "Terroristai". Europos Sąjungos nariai pareiškė nepasitenkinimą, kad Austrijoje parlamento rinkimuose apie 22 proc. balsų laimėjo dešinio sparno Laisvės partija, kurios vadovas J. Haider turįs fašistinių polinkių. Čilėje sausio 16 prezidentu išrinktas kairysis politikas Ricardo Lagos Escobar, buvęs švietimo ministras.

Vasaris

Prezidento B. Clintono žmona Hillary Clinton vasario 6 formaliai iškėlė savo kandidatūrą į senatorės iš New Yorko vietą, kuri liko tuščia pasitraukus ilgamečiui senatoriui Daniel Patrick Moynihan.

Rusijos karinė vadovybė paskelbė, kad po sunkių kovų buvo užimta Čėčėnijos sostinė, sugriauta artilerijos ir bombonešių. Vasario 21 d. Vladimir Putin pareiškė, kad karo veiksmai bus tęsiami, kol visa Čėčėnija bus "išvaldyta". Kroatijoje vasario 7 buvo išrinktas naujas prezidentas Stipe Mesic, vietoj mirusio Franjo Tudjman. Mesic pažadėjo vesti Kroatiją į Vakarus, laisvą rinką ir demokratiją. Irane reformos ir laisvės šalininkai padidino savo daugumą Irano parlamento rinkimuose. Vasario 18 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba nutarė pasiųsti į Kongą dar 5,000 ginkluotų taikos kareivių, dar 500 stebėtojų, kurie bandys sustabdyti civilinį Kongo karą.

Kovas

Kovo 2 d. demokratų partijos lėšų rinkėja Maria Hsia federalinio teismo pripažinta kalta įstatymų pažeidimu, surinkusi 1996 metų rinkimuose 100,000 dolerių politinių aukų iš budistų šventyklos vienuolių, vyrų ir moterų bei rėmėjų. Tą šventyklą aplankė tuometinis kandidatas į viceprezidento vietą Al Gore. Tos aukos, žinoma, jam pakenkė praėjusių metų rinkimuose, nors jis gynėsi nežinojęs, iš kur ir kaip tos aukos atėjo į kampanijos kasą. Kovo 7 d. 15 valstijų turėjo pirminius balsavimus, kuriuose paaiškėjo, kad pagrindiniai kandidatai į prezidento postą yra demokratas Al Gore ir respublikonas George W. Bush. Kovo 9 demokratas Bill Bradley paskelbė, kad jis pasitraukia iš

varžybų ir veiks, kad Baltuosius Rūmus laimėtų viceprezidentas Al Gore. Savo kampanija nutraukė ir respublikonas kandidatas sen. McCain. Kovo 2 buvęs Čilės diktatorius, generolas Augusto Pinochet Britanijos vyriausybės sulaikytas net 16 mėnesių, buvo išleistas grįžti į savo tėvynę. Popiežius Jonas Paulius II kovo mėnesį apsilankė Šventojoje Žemėje. Kovo 12 jis lankėsi Jordane. Jis atsiprašė, jei katalikai praėjusiuose šimtmečiuose nuskriaudė žydus, musulmonus, kitus krikščionis, moteris ar tautines mažumas. Jis ragino visų tikėjimų žmones ieškoti sutarimo, vienybės ir taikos. Popiežius atnašavo Mišias Sinajaus kalno papėdėje, kur Mozė priėmė 10 Dievo įsakymų, meldėsi Betliejuje, kur aplankė pabėgėlių stovyklą, buvo Jeruzalėje, kur žydams šventoje Vakarinėje sienoje paliko ranka rašytą laišką. Jis susitiko su Palestinos valdžios galva Arafatu ir aplankė Izraelio holokausto aukoms pastatytą muziejų. Ispanijoje kovo 12 d. balsavimai sustiprino dešiniųjų partijų jėgas parlamente. Sumažėjo komunistų ir socialistų jėgos. Taivane balsuotojai sumažino nacionalistų jėgas parlamente. Prezidentu išrinktas kovo 18 d. buvęs Taipei miesto meras Chen pasakė, kad neskelbs nuo Kinijos atskilusios salos nepriklausomybės, neorganizuos tuo klausimu jokių referendumų, jei Kinijos vyriausybė paliks Taivaną ramybėje. Kovo 26 Rusijoje išrinktas prezidentu Vladimir Putin, surinko 53 procentus visų balsų. Komunistų partijos kandidatas G. Zyuganov gavo apie 30%. Kovo 29 naftą eksportuojančių valstybių konferencija Vienoje nutarė padidinti naftos kiekį, kad jos kainos nekiltų.

Balandis

Japonijos premjeras Keizo Obuchi balandžio 1 gavo širdies priepuolį. Valdancoji partija parinko premjeru Yoshiro Mori. Pakistane buvęs premjeras balandžio 6 buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Vokietijoje įvykęs krikščionių demokratų partijos suvažiavimas išrinko naują partijos vadovybę. Balandžio 10 d. nauja partijos pirmininke pirmąsyk tapo moteris Angela Merkel, gimusi ir augusi buvusioje Rytų Vokietijoje. Balandžio 11 d. Kuboje prasidėjo išsivystančių šalių vadovų konferencija, kurioje buvo kritikuojama Tarptautinio Valiutos Fondo ir Pasaulinio Banko veikla. Jungtinių Tautų gen. sekretorius Kofi Annan pabrėžė, kad labai pavojinga

(nukelta į 4 psl.)

Leidėjų skiltis

SAPNAI IR TILTAI

Sausio tryliktosios dešimtmetis buvo paminėtas visuose lietuvių telkiniuose. Šv. Mišiose, minėjimuose, radijos programose, spaudoje ir lituanistinėse mokyklose visi prisiminė tuos įvykius. Pro laiko prizmę tai matome, kaip nulemiantį akimirksnį Lietuvos istorijoje. Svarbu suprasti istoriją, kad klaidos nebūtų pakartojamos. Bet taip pat svarbu žiūrėti į ateitį, pakinkyti turimas jėgas, jas nukreipti šviesion ateitin. Dažnai girdime neigiamas nuotakas iš Lietuvos - sąryšį su valdžia, ekonomija ir kitais nedatekliais. Bet girdime ir teigiamų žinių. Ar tai tik jaunatviškas optimizmas? Tikimės, kad ne.

Lietuviai - kantrūs žmonės. Gal dėl to, kad labai užsispyrę. Bet tai ne visad neigiama būdo savybė. Per savo "užsispyrimą" pakėlė okupaciją, spaudos draudimus, smurtą, skriaudas ir išliko TAUTA! Dabar statome tiltus tarp Lietuvos ir išeivijos lietuvių. Kantrumas ir užsispyrimas ir šį kartą labai pravers.

Užtruko beveik septynis

šimtus metų, kol išsipildė Gedimino sapno pranašystė - Sausio Tryliktają, kai Vilniuje dainuodami lietuviai galingu - lyg geležinio vilko balsu - nustelbė tankų triukšmą, ir Vilnius vėl tapo visame pasaulyje žinomas ir garsus. Paskutinis dešimtmetis atnešė daug darbo vaisių, bet turime toliau laukti, veikti, kurti, dirbti. Juk sakome, kad esame kantri, bet užsispyrusi tauta.

DIRVOS leidėjai labai dėkingi visiems, kurie, sužinoję DIRVOS pereinamąjį laikotarpį, tuč tuojau prisistatė talkon. Per paskutinę savaitę sulaukėme aukų, paskatinimo žodžių, pasiūlymų talkos ir konkretaus darbo. Aišku, susilaukėm ir konstruktyvios kritikos ir negatyvių komentarų. Iš jų galime pasimokyti. Kviečiame visus, kurie anksčiau savo rašiniiais puošėte DIRVOS puslapius, grįžti su straipsniais ir korespondencijomis, kad DIRVA, kaip ir praeityje yra buvę, vėl taptų tasai siūlas, rišantis vienminčius ir visas mūsų gyvenvietes.

Iš Lietuvos spaudos

(ELTA, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių Grįžimo į Tėvynę Informacijos Centras)

Lietuva palankiai vertina Europos Komisijos Rusijoje pristatomą pranešimą

Vilnius, sausio 19 d. (BNS). Užsienio reikalų ministerija (URM) ir Lietuvos politologai palankiai įvertino Europos Komisijos pranešimą, kuriame pateikiami pasiūlymai, kaip Rusija ir Europos Sąjunga (ES) galėtų bendradarbiauti, spręsdamos pagrindines Kaliningrado problemas. "Tai svarbus dokumentas, kuris atspindi ES ir

Lietuvos pozityvų požiūrį į Kaliningrado srities vystymosi perspektyvas ES plėtros kontekste", BNS sakė URM Informacijos ir kultūros departamento direktorius Petras Zapolskas. Anot P. Zapolsko, svarbu, kad šiame šiame dokumente Lietuva minima kaip būsima ES narė ir nurodoma, kad ji dalyvauja konkrečiuose ES projektuose, skirtuose Kaliningrado sričiai. "Šis dokumentas rodo kryptis, kaip ES, Lietuva, Lenkija ir Rusija galėtų dirbti kartu, spręsdamos esamos Ka-

Juozas Žygas

Jau seniai žinome, kad įstatymai Lietuvoje yra vienaip taikomi tranams, o visai kitaip tiems, kurie tuos tranus peni. Bet, kad Seimas būdamas įstatymus leidžianti institucija, visuotinai nepripažintų savo parengtų įstatymų. Tai jau visuotinai stebinantį reiškinys! Bet, atrodo, kad Lietuvoje tokie reiškiniai yra priimtini, ir beveik nieko nestebina! Jeigu toks atvejis būtų atsitikęs Varšuvoje, tai būtų daug valdžios kėdžių subraškėję. Ir Lenkijos katalikų bažnyčios viršūnės, būtų garsiai tai pasmerkę. Nes ten katalikų bažnyčia, per daug šimtmečių, buvo beveik svarbiausia lenkiško nacionalizmo saugotoja ir gynėja. Bet ne Lietuvoje!

Visame Vakarų pasaulyje, prezidentas, parlamentariai, aukščiausiojo teismo teisėjai, gubernatoriai ir kiti aukštieji pareigūnai. Savo pareigų nepradeda tol, kol priesaikos neduoda. Tik Lietuvoje, dar sovietinė tvarka tebėra gyva. Tad nenaudoja Biblijos, bet konstituciją. Dėl to, gal didelio skandalo ir nevertėtų kelti. Bet kuomet yra ir kitų prasižengimų - tai kiek-

Korespondentas Juozas Žygas pranešė, kad Dirvos š.m. 1-ame numeryje (sausio 9d.), jo straipsnyje pasitaikė netikslumų, kuriuos dabar atitaisome. J. Žygo straipsnis "Naujųjų metų baubas - gyventojų surašymas" turėjo pasibaigti šiais sakiniais:

O, kad apie Lietuvą labai mažai tebuvo žinoma, tai teko su didelia nuostaba, patirti 1999m. kelionėje po Vidurio Europą. Iš 29-ųjų bendrakeleivių, kurie jau buvo beveik visą pasaulį apkeliavę (iš jų visų buvau mažiausiai tekeliavę). Kadangi Vidurio

liningrado srities problemas", tvirtino P. Zapolskas.

Tokiam vertinimui iš esmės pritarė Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir Politikos mokslų instituto direktorius Raimundas Lopata. "Galima drąsiai pritarti oficialiajai Lietuvos pozicijai dėl ką tik paskelbto Europos Komisijos pranešimo, kuriame pateikiami

SEIMAS, KURIS SAVO IŠLEISTŲ ĮSTATYMŲ NESILAIKO!

viena smulkmena tampa reikšminga. Per dabartinio Seimo įvesdinimą - t.y. priesaikos davimą. Įvyko gana didelis skandalas. Manysčiau, kad apie tai iš anksto buvo žinoma - tai viskas, iš šalies žiūrint, atrodo, kad sklandžiai ir į duobę yra krentama. Sklandžiai valstybė ir tauta yra apvagiama!

Lietuvos Seime nėra bendros priesaikos, bet kiekvienas atstovas, duoda priesaiką atskirai. Viskas beveik tvarkingai vyko, kol priesaiką davė lietuviai. Bet lenkai ir rusai atsisakė priesaiką duoti lietuviškai. Tai Seimo sesijai vadovavo dr. K. Bobelis. Ir jam teko tą gėdingą rolę atlikti! Sakysčiau, kad tai buvo juodžiausia jo politinės veiklos diena! Jeigu taip būtų įvykę 1920 ar 1921 metais, tai demonstruojančių karjera būtų buvusi labai trumpa. Posėdžiui pirmininkaujantis būtų pranešęs, kad priesaikos nedavusieji, nustojo Seimo nario teisių, ir turi posėdžių salę apleisti. Bet, kaip jau buvau minėjęs, dabartinėje Lietuvoje viskas vyksta kitaip! Nes mažumų teises ir E. S. gyna! O lietuvių teisių nei Europos sąjunga ir net Lietuva negyna!

Sausio 13-tosios proga, Seimas padėkojo tiems, kurie anuo metu, aukščiausiąją tarybą savo krūtinėmis gynė! Tik manysčiau, ano meto gy-

nėjai net nepagalvojo. Kad Lietuvai atsistatčius, Seimo nariams lietuvių kalba nebus reikalinga. Šis atvejis nebuvo vienintelė išimtis. Kai kurie vadovaujantys asmenys, gana dažnai, daugiau rūpinasi lenkiškų, o ne lietuviškų mokyklų reikalais. Vadovėlių leidyba yra aiškiai lenkintojų tvarkoma. Praėjusios vasaros pradžioje teko skaičiuoti, kad Lietuvoje buvo išleisti, net 169 lenkiški vadovėliai. O lenkai atsidėkodami, Seinų ir Punsko krašto lietuviškoms mokykloms išleido net 2 ar 3 vadovėlius. Manysčiau, kad iš to vargano biudžeto, bent dešimčiai metų, neturėtų būti skiriama nei cento, lenkiškų vadovėlių leidimui. Tuomet, žinoma, lenkai pradėtų rėkti apie jų persekiojimą. O Lietuvos politinės viršūnės, šoktu jų atsiprašinėti. Nes Lietuvoje dar yra labai stipriai jaučiama: - Šlėktų (ponų) ir kumečių santykiavimo dvasia! Per šimtmečius dvarai ir klebonijos dėjo visas pastangas, kad lietuvis muzikas ponui tik didelę meilę ir paklusnumą rodytų. Petras Vaičiūnas tą buvusių baudžiauninkų pagarbą lenkiškam dvarui. Labai gerai pavaizdavo pjesėje "Naujieji žmonės". Prie grafo parko vartų kalbėjosi du senukai. "Va, ant šito medžio, ponas grapas mano senelį pakorė. Ale tai - geri laikai buvo!

Europos klausimais, buvau geriausiai susipažinęs, tai beveik pirmąją dieną pasidariau populiarius. Be to, teko ir vertėjauti. Nors slovaku kalbos nemoku, tačiau Tatrų kalnuose prie restorano sustojus. Ir moteriškėms į vidų nuskubėjus. Man įėjus prie durų eilėje stovėjusios, manęs paklausė, kurios durys joms? Nes prie vienu užrašyta "muž", o prie šitų - "ženi". Tai pasakiau, kad čia Jums, ponioms, ir yra! Kadangi per Vokietiją važiuojant ir privažiavus Turingiją, o prie buvusios Rytų Vokietijos sienos susto-

jome apsipirkti ir pailsėti. Tai ponioms perkant vaisvandenių, teko vertėjauti, kas ant jų parašyta. O dar net slovakiškus užrašus išaiškinus. Jų supratimu, pasidariau Europos kalbų žinovu. Tačiau nesu tikras, kad man pavyko išsiaiškinti, kur ta mano Lietuva yra! Su keleta buvusių bendrakeleivių susirašinėju. Tai olimpiados metu, kuomet net Amerikai su Prancūzija žaidžiant apie Lietuvą buvo kalbama. Tai jiems parašiau, kad dabar, pagaliau, jau žinote, kur ta Lietuva yra!

pasiūlymai, kaip Rusija ir ES galėtų bendradarbiauti, spręsdamos pagrindines Kaliningrado problemas", BNS sakė R. Lopata. Anot jo, daugelis Europos Komisijos pranešime minimų iniciatyvų ir projektų, taip pat ir pati pozicija - Kaliningrado problemą paversti privalumu - buvo inicijuotos būtent Vilniuje. Politologas drauge pareiškė susirūpinimą, kad, Briu-

seliui užmezgus tiesioginį dialogą su Maskva, iš jo gali būti išstumtas Vilnius, taip pat ir Varšuva. "Europos Komisijos pranešimas neišskleidė nerimo, kad Briuselis gali pasiduoti Maskvos spaudimui paversti Kaliningrado sritį specialiu įrankiu, leidžiančiu ignoruoti partnerius regione, pirmiausia -

(nukelta į 6. psl.)

ŽVILGSNIS Į PRAEJUSIUS METUS (atkelta iš 2 psl.)

furėti pasaulyje nepaprastai skurdžias valstybes gyvenančias šalia nepaprastai turtingų šalių. Kubos diktatorius Fidel Castro pavadino tą ekonominį skirtumą "naujuju apartheidu". Irane revoliucijos šalininkai ir reformų priešininkai dvasiškai balandžio 23 uždarė 12 laikraščių kaltindama juos raštais prieš islamo mokslą.

Gegužė

JAV prezidentiniai kandidatai pradėjo debatus, liečiančius socialinio draudimo klausimus. Demokratas Al Gore siūlė panaudoti biudžeto perteklių skoloms apmokėti ir sustiprinti socialines apdraudos fondą. Respublikonas George W. Bush kalbėjo apie galimybę investuoti apdraudos mokesčius į akcijų biržą ir individualiai uždirbti lėšas senatvės dienoms. Gegužės 19 New Yorko miesto meras atsiėmė savo kandidatūrą į senatoriaus vietą dėl sveikatos. Jo konkurentė Hillary Clinton gavo kitą konkurentą, kongresmeną Rick Lazio. Maskvoje gegužės 7 buvo prisaikdintas naujas Rusijos prezidentas Vladimir Putin. Ceremonijoje dalyvavo buvęs prez. Boris Jelcin ir buvęs Sovietijos vadovas Michail Gorbachev. Nauju premjeru prez. Putin paskyrė buvusį pirmąjį vicepremierą Michail Kasyanov. Gegužės 12 vėl kilo aršios kovos tarp Etiopijos ir Eritrėjos. Alžyre vykusios abiejų šalių derybos nedavė vaisių. Gegužės 24 Izraelio karinės jėgos po 22 metų okupacijos pasitraukė iš Libano teritorijos, kurią laikė Libano krikščionių karinės jėgos. Partizanai puolė raketomis Izraelio pasitraukimo kelius, o Izraelio karinė aviacija daužė tairinius Libane, kuris skelbė, kad nuostolių padaryta už 60 mil. dol.

Birželis

Prasidėjus vasaros kelionėms Amerikoje smarkiai pakilo gazolino kainos. Benzino kainos Vidurio Vakaruose sausio mėnesį kainavo 1.37 dol. už galioną, birželio mėn. galionas kai kur kainavo 2.13 už galioną. JAV prez. Bill Clinton birželio 3-5 dienomis lankėsi Maskvoje, kur pirmą kartą susitiko su Rusijos prezidentu V. Putin. Birželio 10 d. mirė ilgametis Sirijos prezidentas Hafez al Assad. Jo arabų socialistų partija iškėlė įpėdiniu jo sūnų Bashar. Jo kandidatūrą patvirtino Sirijos parlamentas birželio 27 d.

TRUMPAS ŽVILGSNIS Į PRAEJUSIUS METUS**Algirdas Pužauskas****Liepa**

Amerikos juodųjų didžiausia organizacija NAACP (Juodųjų organizacija

spalvotųjų gyventojų pažangai) pakvietė į savo metinį suvažiavimą abu svarbiausius kandidatus kalbėti liepos 10 d. Baltimorėje. Vadovybė priminė, kad 1992 metų rinkimuose kalbas atsisakė pasakyti dabartinio respublikonų kandidato tėvas George Bush, o 1996 metais kalbos nepasakė nei tuometinis kandidatas Bob Dole. Gubernatorius George W. Bush pasakė kalbą, pripažino, kad respublikonai kartais pamiršdavo buvusio prez. Lincoln pavyzdį. Kalbėtojas pažadėjo gerbti civilinių teisių įstatymus, siekti rasinės lygybės švietimo srityje. Šiame suvažiavime kalbėjo prezidentas B. Clinton, viceprezidentas Al Gore. Ponia Hillary Clinton ir Žaliųjų partijos kandidatas Ralph Nader. Liepos 25 d. kandidatas George W. Bush paskelbė, kad jis savo viceprezidentu pakvietė buvusį gynybos sekretorių Dick Cheney, kuris prezidento Gerald Ford laikais buvo Baltųjų Rūmų štabo viršininkas. Sirijoje liepos 10 d. referendumas patvirtino Baath (Arabų socialistinio atgimimo partijos) parinktą kandidatą į prezidento vietą Bashar al Assad. Liepos 17 naujasis prezidentas davė priesaiką ir savo kalboje pabrėžė, kad svarbiausias jo uždavinys bus atsiimti iš Izraelio okupuotas Golano aukštumas. Liepos 10 d. iš pareigų pasitraukė Izraelio prezidentas Ezer Weizman. Liepos 31 Izraelio parlamentas 63-57 balsais išrinko nauju prezidentu Moshe Katsav. Liepos 13 Vietnamas pasirašė su JAV prekybos sutartį. Liepos 30 d. Venesueloj buvo perrinktas prezidentas Hugo Chavez. Japonijoje įvyko aštuonių didžiųjų pramonės valstybių vadovų suvažiavimas. Jį aplankė ir Rusijos prez. Vladimir Putin. Jis pasakė savo kalboje, kad Šiaurinė Korėja atsisako savo planą įsigyti atominę bombą, tačiau reikalauja, kad kitos valstybės jai padėtų iškelti į erdves dirbtinius žemės palydovus mokslo tikslams.

Rugpjūtis

Irane saugumo valdininkai suėmė 10 vietinių žydų, apkaltino juos šnipinėjimu. Čėčėnijoje keli savižudžiai padarė rusų kariuomenei didelių nuostolių Filadelfijoje rugpjūčio 2 d. respublikonų partijos konvencijoje buvo nominuoti George W. Bush į prezidento ir Richard Cheney į viceprezidento vietą. Abu nominavimą priėmė. Gubernatorius Bush pažadėjo sumažinti visiems pajamų mokesčius, ginti senelių pensijas ir sveikatos apdraudą, žadėjo sergantiems padėti

įsigyti vaistų. Rugpjūčio 7 d. demokratų kandidatas Al Gore paskelbė kad jis savo viceprezidentiniu partneriu pasirinko senatorių Joseph Lieberman. Reformų partijos konvencija rugpjūčio 10-12 dienomis baigėsi nesutariais ir skilimu į dvi dalis. Vieni išrinko kandidatą Pat Buchanan, kiti – John Hageli. Po mėnesio, įsikišus rinkimų komisijai, kandidatą tapo P. Buchanan. Šiaurės jūroje rugpjūčio 12 d. po sprogimo į jūros dugną nugrimzdo Rusijos povandeninis laivas Kursk. Žuvo 118 įgulos narių. Abiejų Korėjų vyriausybės leido po 100 piliečių aplankyti giminaičius kitoje sienos pusėje, susitikti išskirtų šeimų nariams. Prezidentas Bill Clinton aplankė kelias Afrikos šalis, tarėsi su Nigerijos prezidentu ir viešėjo Egipte. Mėnesio gale jis aplankė Kolumbiją, kur pažadėjo prezidentui Pastrana daugiau milijardo dolerių, pabrėždamas, kad tos lėšos skirtos kovoti su narkotikų gamintojais o ne su komunistiniais sukilėliais. Rugpjūčio 4 d. Britanijoje žmonės paminėjo karalienės Motinos 100 metų gimtadienį. Jos vyras karalius George VI paveldėjo sostą 1936 metais, kai pasitraukė jo vyresnysis brolis karalius Edward VIII.

Rugsėjis

JAV Senatas patvirtino rugsėjo 19 palankiausią prekybos režimą komunistinei Kinijai 83-15 balsais. Tuo buvo užbaigtas metinis svarstymas ar traktuoti Kiniją verta mažesnių muitų ir priėmimo į Pasaulinę Prekybos organizaciją. Rugsėjo 6-8 dienomis New Yorke įvyko pasaulio 150 valstybių vadovų suvažiavimas. Buvo svarstomos žmonijos problemos, įvairios krizės, ieškota atsakymų į svarbius klausimus. Pirmąsyk istorijoje, rankas pakratė JAV prez. B. Clinton ir Kubos diktatorius Fidel Castro. Palestiniečių vadovybė paskelbė, kad nepriklausomos Palestinos valstybės paskelbimas, žadėtas rugsėjo mėnesį, atidedamas, kol vyks derybos su Izraeliu. Jugoslavijoje rugsėjo 26 d. rinkimų komisija paskelbė kad balsavimus laimėjo teisininkas Vojislav Kostunica. Miestų gatvėse kilo serbų manifestacijų. Transparentai reikalavo, kad pasitrauktų 13 metų šalį valdęs Slobodan Milosevič. Rugsėjo 15 Australijoje prasidėjo Olimpiniai Žaidimai. Dalyvavo daugiau 10,200 sportininkų iš 199 šalių. Rugsėjo 26 JAV krepšinio rinktinė, sudaryta iš NBA žvaigždžių vos vos laimėjo prieš Lietuvos komandą 85-83 taškais.

Spalis

Spalio 3, 11, 17 dienomis vyko pagrindinių kandidatų į prezidento vietą debatai. Spalio 5 atskirus debatus turėjo buvęs gynybos sekr. Dick Cheney ir sen. J. Lieberman. Spalio 18 Senatas sumažino Kubos režimui taikomas sankcijas. Leista parduoti Kubai vaistus ir maisto gaminius. Spalio 6 d. Jugoslavijoje iš pareigų pasitraukė S. Milosevič ir Jugoslavijos prezidentu buvo prisaikdintas spalio 7 V. Kostunica. Su abiem serbais atskirai posėdžiavo Rusijos užsienio reikalų ministras Igor Ivanov. JAV prez. B. Clinton pasveikino naująją Jugoslavijos vadovą ir pažadėjo tuoj atšaukti kai kurias ekonomines sankcijas. Spalio 10 Amerikoje lankėsi aukštas Šiaurinės Korėjos kariškis, kurį priėmė prez. Clinton. Spalio 23 Šiaurės Korėjoje lankėsi valstybės sekretorė M. Albright. Jemeno uoste Adene kuro sustojusiame pasiimti JAV karo laivo šoną pramušė galingas sprogimas, žuvo 17 amerikiečių jūreivių, sužeisti 39.

Lapkritis

Svarbiausias įvykis buvo lapkričio 7 d. JAV balsavimai. Nei respublikonų kandidatas į prezidento vietą nei demokratas negavo pakankamai balsų, kad turėtų 270 elektorių. Po dviejų dienų paskelbta, kad demokratas Al Gore visoje šalyje turėjo apie 200,000 balsų daugiau, nes už jį daugiau balsuotojų buvo skaičiuojami didesnėse valstijose. Abu kandidatai surinko apie 48 procentus kiekviena Žaliųjų kandidatas Nader gavo 2% balsų. Sakoma, kad jis daugiau pakenkė demokratų kandidatui. Ginčai dėl Floridos balsų tęsėsi visą mėnesį, kol paaiškėjo po įvairių teismų įsikišimo, kad prezidentu išrinktas respublikonas George W. Bush.

Panašūs balsavimai vyko 1876 m. Buvo kilę ginčai tarp New Yorko gubernatoriaus Samuel J. Tilden ir Ohio gubernatoriaus Rutherford B. Hayes. Tuometinis Kongresas sudarė elektorių komisiją, kuri atidavė prezidentūrą, tik vienu balsu daugiau gavusiam gubern. Hayes. Pernykščių balsavimų rezultatai atsispindi ir Senate, jau prarado savo vietas keturi politikai, o Atstovų Rūmuose tik šeši kongresmenai buvo perrinkti. Visi kiti yra naujokai. Respublikonai turi šokią tokią persvarą Atstovų Rūmuose: 220 prieš 211, dar du yra nepartiniai ir dvi vietos kol kas tuščios. Senate partijos pasidalijo vietomis po lygiai. Vis daugiau moterų įsijungia į politiką. Senate buvo 9 mo-

terys, dabar bus 13, jų tarpe senatorė Hillary Clinton, buvusio prezidento žmona. Atstovų Rūmuose pernai buvo 56 moterys, dabar išrinktos 59.

Gruodis

Rusijos prez. V. Putin patvirtino Rusijos naujojo himno žodžius, sukurtus seno poeto, kuris prisidėjo ir įtraukiant į bolševikų laikais giedotą pagarbą Stalinui ir Leninui. Dabar rusai giedos apie Sergei Michailov sugalvotą "Rusiją, žemę šventąją, kurioje Dievas laimina į amžiną sąjungą susijungusias broliškas tautas". Gruodžio 28 prezidentas, dar nepradėjęs eiti pareigų, George W. Bush pakvietė gynybos sekretorium patyrusį ir kieta kovotoją Donald Rumsfeld, 68 m. Gruodžio 22 palestinietis savižudys įžengė į Izraelio kareivių mėgiamą restoraną ir ten susisprogdino. Trys kareiviai sunkiai sužeisti. Popiežius Jonas Paulius II savo žodyje į pasaulį Kalėdų proga ragino siekti taikos Šventojoje Žemėje, prisiminė savo apsilankymą Jeruzalėje. Švento Petro aikštėje Mišių klausėsi apie 40,000 žmonių. Visoje Romoje skambėjo bažnyčių varpai. Jugoslavijoje Kalėdos buvo liūdnos ir šaltos, nes miestuose truko elektros energijos. Kai kurie kaltino nuo valdžios pašalintą S. Milosevič, kad jo sėbrai tyčia nutraukia elektrą, kad piliečiai pamatytų, kaip be jo gyvenimas pasunkėjo. Irako dvasinis vadas ajatola Khamenei aiškino, kaip visų musulmonų pareiga yra padėti palestiniečiams. Po jo pamokslo minia šūkavo: "Mirtis Izraeliui, Mirtis Amerikai!"

"DIRVAI" AUKOJO:

P.Kvedaras Canada	65
A.Rukšėnas, Wilb. H., OH ..	25
J.Šiaučionas, Cicero, IL	25
Los Angeles pensininkų klub	25
V.Juodka, Chicago, IL	20
L.Žvynys, St. Pete B., FL ...	20
E.Brazauskas, Wickliffe OH	15
E.Dudėnas, Palm B. FL	15
V.Grauzinis, Elgin, IL	15
S.Ignatavičius, Clev., OH ...	15
F.Peleckas, Chicago, IL	15
G.Repčys, Canada	15
J.Virpša, Chicago, IL	15
L.Pollock, Solon, OH	10
B.Vembrė, Brockport, NY ..	10
A.Cieminis, Anaheim, CA ...	5
J.Garla, Juno Beach FL	5
V.Juška, Canada	5
A.Tamoshaitis, N. Richmond	5
Dirvos sukakties proga	
K. Trečiokas, Union NJ aukoj	
"Dirvai" jubiliejaus proga	200
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame	

PASKUTINĖS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Seimo opozicija "sėdo ant sprando" Rolando Pakso Vyriausybei

Vilnius, sausio 19 d. (BNS). Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas išleido potvarkį, kuriuo Česlovui Jursėnui, vienam Seimo kairiosios opozicijos lyderių, pavedė kontroliuoti Rolando Pakso Vyriausybės darbą. Kaip pranešė "Lietuvos žinios", opozicija jau pareiškė norą dalyvauti ir slaptuose Vyriausybės posėdžiuose. A. Paulausko vadovaujama Naujoji sąjunga (NS, socialliberalai) yra R. Pakso Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) koalicijos partnerė. Vyriausybės "prievaizdo" pareigos Seimo pirmininko pavaduotojui Č. Jursėnui atiteko, vadovaujantis Seimo Statutu. Kitiems A. Paulausko pavaduotojams klievo ne tokios įtakingos darbo sritys. Socialliberalas Artūras Skardžius prižiūrės Seimo kanceliarijos darbą, Valstiečių partijos pirmininkas Ramūnas Karbauskis - Seimo komitetų ir komisijų darbą, o liberalas Gintaras Steponavičius rengs parlamento posėdžių darbų programas ir darbotvarkes. Seimo pirmininko potvarkyje rašoma, kad Č. Jursėnas "organizuos Seimo priežiūrinę veiklą", tačiau LDDP partijos lyderis neslepia, jog daugiausia reikės prižiūrėti Vyriausybės darbą.

Seimo dauguma ir opozicija demonstruoja vienybę dėl spartesnės integracijos į Europos Sąjungą

Vilnius, sausio 19 d. (BNS). Penktadienį Seimo frakcijų ir mišrios Seimo narių grupės atstovai pasirašė pareiškimą, kuriuo pritaria spartesnei integracijai į Europos Sąjungą (ES). Dokumente visos parlamentinės frakcijos pareiškė ryžtą "bendromis pastangomis siekti, kad Lietuva taptų Europos Sąjungos nare drauge su pirmąją naujų narių banga, šio tikslo siekiant suderinta veikla tiek parlamente, tiek ir kitose viešojo gyvenimo srityse".

Frakcijos įsipareigoja per pirmąjį 2001-ųjų metų pusmetį Seime "prioritetiškai priimti integracijai į ES reikalingus teisės aktus, patvirtinančius neabejotiną Lietuvos pasirengimo narystei ES pažangą jau Švedijos pirmininkavimo ES laikotarpiu".

Lietuvos Seimo dauguma ir opozicija dar kartą pareiškia pasiryžimą siekti, kad derybos su ES būtų baigtos 2002 metais, o Lietuva būtų pasiruošusi tapti ES nare nuo 2004 m. sausio 1 dieną.

Nidoje susitiks Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybinių komisijos pirmininkai

Vilnius, sausio 19 d. (BNS). Šeštadienį Nidoje susitiks Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybinių komisijos pirmininkai - Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis ir Rusijos transporto ministras Sergejus Frankas. Susitikime numatoma aptarti tarpvyriausybinių komisijos veiklos organizacinius klausimus, pranešė URM spaudos skyrius. Prieš tai Nidoje įvyks Lietuvos susisiekimo ministro Gintaro Striauko ir S. Franko susitikimas, kuriame bus aptarti bendradarbiavimo transporto srityje klausimai. Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybinių bendradarbiavimo komisija buvo įsteigta 1995 metais. Jai pavesta nagrinėti ir siūlyti Vyriausybei suderintus sprendimus tais klausimais, kurie domina abi šalis.

Kaip žinoma, ankstesnė konservatoriaus Andriaus Kubiliaus Vyriausybė pavedė Lietuvos pusei komisijoje įtraukti į artimiausio jos posėdžio darbotvarkę klausimą dėl sovietų okupacijos padarytos žalos atlyginimo.

Sausio pradžioje UR ministras A. Valionis sakė, kad vienas iš naujosios Vyriausybės programos prioritetų yra gerinti santykius su Rusija, todėl žalos atlyginimo klausimą reikėtų kelti "labai apgalvotai".

Seniausios Vilniaus bažnyčios skliautų tapyba atsidūrė kritiškoje padėtyje, teigia paminklo saugininkė

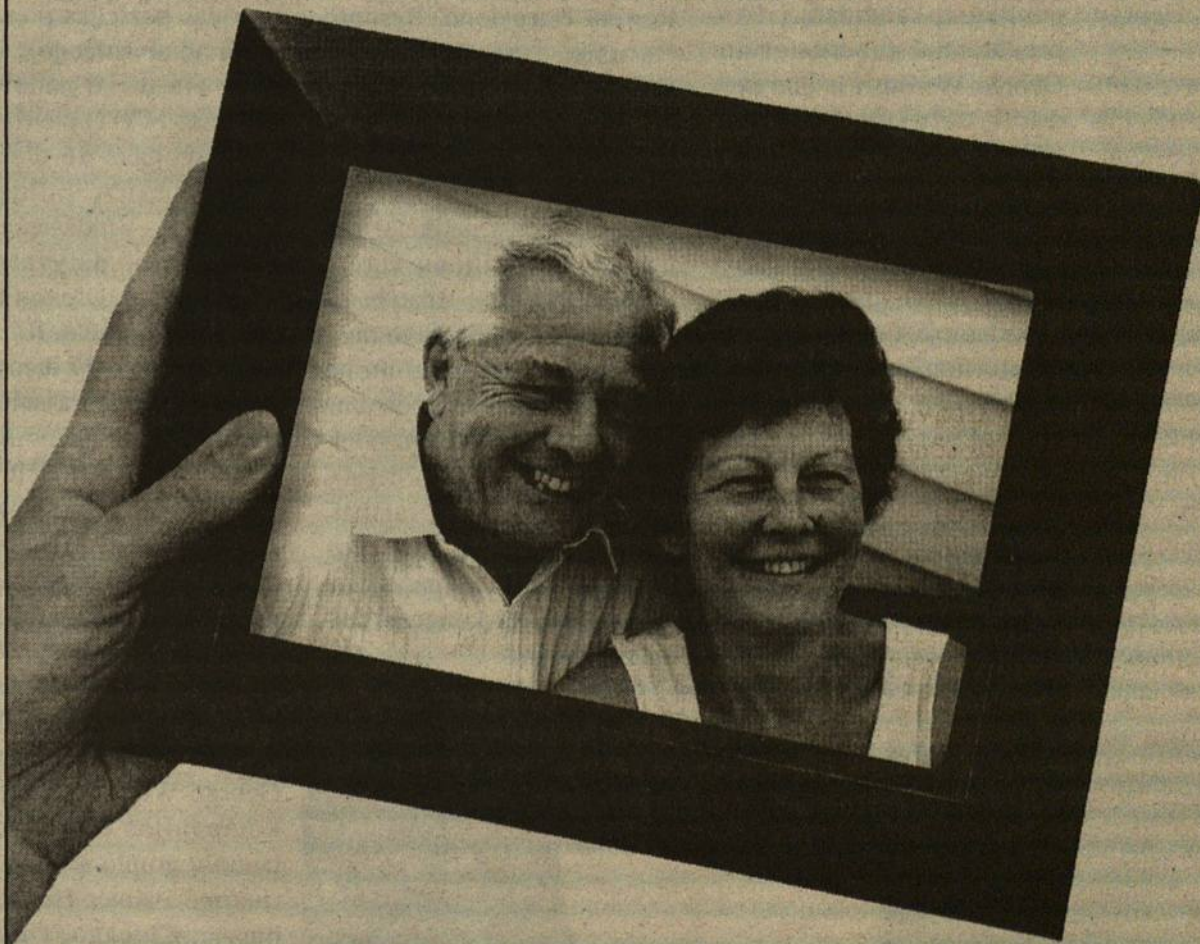
Vilnius, sausio 19 d. (BNS). Seniausioje ir ypatingiausioje Lietuvoje Šv. Mikalojaus bažnyčioje, esančioje Vilniuje, gali sunykti unikali skliautų tapyba. Prieš dešimtmetį, pradėjus irti bažnyčios pamatams ir sienoms, buvo

pradėti rekonstrukciniai Sovietmečiu bažnyčia buvo darbai, kurių metu, nuėmus laikoma sąjunginės reikšmės nuo skliautų tinką, rasta apie paminklų. "Dabar jos vertė 400 kvadratinį metrų tapo neaiški", sakė klebonas. Ekspertai, iš pradžių kartu jis pridūrė, kad valstybė laikę radinį vėlyvojo baroko padeda, kiek gali - freskų palikimu, vėliau ištyrė, jog jo restauracijai buvo skirta 100 tūkst. litų. Tačiau šių lėšų neužteks išsaugoti unikalių tapybos ant prarandančių savo geometrinę formą skliautų ir plytų, kurių 1 tūkst. reikia pakeisti. Pasak klebono, laukti negalima, nes situacija yra kritiška ir: unikalius meninius kūrinius gali būti negrįžtamai prarasti. "Niekada dar nebuvo taip blogai, kad nebūtų galima bet ir visuomenės dėmesį išsaugoti tokio svarbaus Šv. Mikalojaus bažnyčią kultūrinio, istorinio bei maždaug trylikto amžiuje tautinio objekto", sakė E. Paulionis.

savo globėjui pastatė Hanzos pirklių sąjunga. Pasak Vien skliautams, kurių klebono, tiek carinės, tiek amžius siekia 500 metų, sovietinės spaudos metais restauruoti šiais metais reikia ši bažnyčia buvo ne tik apie 700 000 litų. Iš viso šiais religinis, bet ir tautinis metais paminklosaugos centras. Šiomet sukaks 100 tvarkymo darbų programos metų, kai šioje bažnyčioje biudžete yra 16 milijonų litų, laikomos tik lietuviškos Valstybinės paminklosaugos pamaldos.

nukelta į 12 psl.

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir teužtrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jumis, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union – bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje, teiraukitės

1-800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje™

ILLINOIS LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ VEIKLA

Užbaigiant 2000 metus reiškiamė didelę padėką mūsų lygos nariams, rėmėjams ir talkininkams. Tik su Jūsų parama ir pagelba galėjome tinkamai atstovauti lietuvių respublikonus partijos veikloje. Palaikėme artimus ryšius su Illinois gubernatoriaus ir jo pavaduotojos įstaigom, su mūsų atstovais JAV kongrese, su respublikonų vadovybe čia ir Washingtonė.

Šie metai buvo rinkiminiai metai, tad didelė dalis mūsų veiklos buvo skirta talkai respublikonų kandidatams, tuo pačiu juos informuojant ir apie mums rūpimus klausimus.

Kartu su Lietuvių Respublikonų Federacija organizavome rinkiminius skelbimus pagrindiniuose lietuvių laikraščiuose ir prašėm Jūsų paramos. Ačiū visiems kurie atsiliepė ir ypač didelis ačiū poniai Gražinai Liautaud ir poniai Vandai Petkus už stiprią paramą.

Šiandien visi galime pasidžiaugti laimėjimu. Lygos vardu jau pasveikinom išrinktus į prezidentą George W. Bush ir Viceprezidentus Dick Cheney ir susilaukėm šventinių pasveikinimų iš išrinkto į prezidentus George W. Bush.

Nebuvo lengva dirbti šiuose rinkimuose, nes čia Illinois valstijoje jautėme jog rinkimų kompanija atrodo buvo mus nurašiusi į "nuostolius", ir dėmesys buvo kreipiamas į valstijas kur buvo daugiau galimybių laimėti elektorius.

Kaip bebūtų palaikėme gerą ryšį su Respublikonų štabu Washingtonė ir rinkimu štabu Austin, TX., informavome apie renginius, mums rūpimus klausimus, prašėm pareiškimo užsienio politikos klausimais, prašėm skelbimų mūsų laikraščiams,

kas buvo padaryta, ir tai buvo parama mūsų spaudai.

Labai džiaugiamės mūsų garbės nario kongresmano John M. Shimkus stipria pergale trečiai kadencijai JAV kongrese. Panašiai laimėjo ir kongresmane Judy Biggert, kuri dirba kartu su kongresmanu Shimkus Baltic Caucus komitete Atstovų Rūmuose.

Kaip matysite iš šio biuletenio buvome aktyvus ir tokiais norėtume likti ir sekančiais metais. Kviečiame įsijungti į mūsų lygą, jei dar nesate nariu, ar atnaujinti prisijungiant nario mokėstį.

2001 metai yra labai svarbūs mums, nes liks tik mėnesiai iki svarbaus NATO posėdžio, kur bus svarstoma naujų narių priėmimas. Turėsime dirbti ir paveikti naują JAV Kongresą, kad stipriai pasisakytų už Lietuvos priėmimą į NATO. Nes visiems yra labai aišku kad nuo JAV priklausys kurios valstybės bus pakviestos.

Iš 2000 metų veiklos

Kovo 16 dieną pirmininkas Anatolijus Milunas ir Pranas Jurkus dalyvavo Du Page apskrities respublikonų patijos pietuose, St. Charles, IL. Čia buvo susitikta su respublikonų kandidatų į JAV prezidentus gubernatorium George W. Bush ir jam perduoti lietuvių linkėjimai laimėti rinkimus. Pietų metu lygos atstovai bendravo su eile respublikonų pareigūnų, jų tarpe su gubernatorium George Ryan, gubernatoriaus pavaduotoja Corinne Wood, senatorium Peter Fitzgerald ir kitais.

Balandžio 5 dieną Anatolijus Milunas ir Pranas Jurkus dalyvavo Du Page apskrities informacinio kiosko atidaryme Downers Grove miesto bibliotekoje. Susipažįstant su miesto meru Brian J. Krajewski paaiškėjo,

kad jo senelio tėvai buvo kilę iš Lietuvos.

Birželio 16-17 dienomis mūsų lyga buvo atstovaujama Illinois respublikonų partijos konvencijoje, Springfield, IL. Suvažiavimo salėje lyga turėjo labai geroje vietoje, prie pat įėjimo savo parodėlę, kur buvo nuotraukos iš lygos veiklos, vėliausias biuletinis, įvairi informacija apie Lietuvą ir specialus skyrius ryšium su Lietuvos siekiu tapti NATO nare. Suvažiavimo metu lietuvių buvo pasiūlyta rezoliucija NATO plėtros klausimu, kurią paruošė Regina Narušienė. Lietuviai dalyvavo rezoliucijų komiteto posėdyje ir ragino tą rezoliuciją priimti. Džiugu kad komiteto priimta rezoliucija vėliau visos konvencijos buvo priimta. Tai buvo didelis laimėjimas, nes vėliau šios rezoliucijos mintys atsisdūrė JAV respublikonų partijos konvencijos platformoje, gubernatoriaus George W. Bush laiške prezidentui Adamkui ir vėliau rinkiminiam gubernatoriaus Bush pareiškime. Šioje Illinois respublikonų konvencijoje dalyvavo Anatolijus Milūnas, Vytautas Jasinevičius, Pranas Jurkus, Regina Narušienė, Bernard Narušis, ir Kazimieras Oksas. Lietuvių pasirodymas šioje konvencijoje buvo gražiai įvertintas.

Liepos 13 dieną JAV Atstovų Rūmams netikėtai nuotraukus 20 milijonų karinę pagelbą Pabaltijo valstybėms per spaudą ir radio buvo raginama lietuvių visuomenę greit reaguoti, kad ši parama būtų atstatyta. Kreipėmės taipogi į latvių ir estus. Lygos vardu buvo rašomi laišškai, siunčiami faksai, o gegužinės metu surinkti parašai su laišku persiųsti kongreso komiteto nariams.

Džiugu kad bendrai dirbant su visom organizacijom buvo pasiektas laimėjimas, kai spalio 25 d. JAV Atstovų Rūmai atstatė 20 milijonų karinę paramą. Tai tik vienas pavyzdys kad pabaltiečių amerikiečių balsas vistiek yra girdimas. O kas būtų jei tylėtume?

Liepos 25-26 Amerikos Lietuvių Tarybos deleguotas lygos pirmininkas Anatolijus Milunas lankėsi Washington, DC. Liepos 25 dieną jis dalyvavo Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV suruoštame priėmime naujam JAV ambasadoriui Lietuvai John F. Tefft. Čia buvo proga susipažinti su ambasados štabu ir eile garbingų svečių.

Liepos 26 dieną A. Milunas aplankė kongresmanų John M. Shimkus ir Judy Biggert įstaigas, kur buvo prašoma daryti žygius atstatyti karinę pagelbą Pabaltijui. Vėliau dalyvavo Centro ir Rytų Europos Koalicijos posėdyje, po kurio nuvykta į posėdį su senatorium Mitch McCollen ir gubernatoriaus George W. Bush patarėjais užsienio politikos klausimais: Robert Zoellick, Paul Wolfowitz ir Steve Hadley. Visi trys turėjo svarbias pozicijas prezidento Bush administracijoje ir šiuo metu yra nariai patariamojo komiteto NATO plėtros.

Rugpjūčio 16 dieną Lygos atstovai A. Milunas, P. Jurkus, B. Vindašienė ir V. Jasinevičius dalyvavo Gubernatoriaus Dienos renginiuose Springfield, IL.

Rugpjūčio 27 dieną vyko lygos gegužinė Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, sutraukusi gražų skaičių dalyvių ir svečių, jų tarpe kongresmanė Judy Baar Topinka, valstijos atstovas Jim Meyer ir kiti.

Rugsėjo 14 dieną A. Milunas ir L. Maskaliūnas dalyvavo gubernatoriaus George W. Bush rinkiminės kompanijos organizuotam tautinių grupių atstovų susirinkime Palmer House viešbutyje, Chicago. Dalyvavo virš porą šimtų įvairių tautinių grupių atstovų, deja kažkodėl vėliau jie nebuvo rimtai įjungti į politinę rinkimų kompaniją. Gaila, padaryta didelė klaida.

Spalio 14 diena A. Milunas, C. Oksas, V. Jasinevičius ir L. Maskaliūnas dalyvavo kongresmano Henry Hyde priešpiečiuose, Elmhurst, IL. Čia buvo proga pasikalbėti su kongresmanu Hyde, senu lietuvių draugu ir susipažinti su kongresmanais

Lindsey Graham (S.C.) ir Asta Hutchinson (Ark).

Lapkričio 18 dieną Amerikos Lietuvių Tarybos metiniam suvažiavime Pranas Jurkus gražiai pravedė svarstybas "NATO plėtra: Dabarties akcija ir ateities perspektyvos". Prelegentas buvo Algis Rimas – ALT atstovas Washington, DC.; Darius Degutis – Lietuvos Respublikos Ambasados JAV ministras patarėjas; Regina Narušienė – JAV LB pirmininkė; ir Asta Banionytė – Laisvosios Europos Radio Tarnyba.

Lapkričio 27 dieną Lygos atstovai Rima Sell, Anatolijus Milunas, Pranas Jurkus, Vytautas Jasinevičius ir Leonas Maskaliūnas dalyvavo Illinoise Lt. Gubernatorės Corinne Wood priėmime vaišėse Westin viešbutyje, Chicago, IL. Savo žodyje Lt. Gubernatorė Corinne Wood išskirtinai paminėjo lietuvių ir jų įnašą į Illinois valstijos gyvenimą.

Dėmesio: Kas suinteresuotas įsijungti savanoriu į išrinkto prezidento George W. Bush "transition" komandą ar dirbti naujoje administracijoje, gali kreiptis sekančiu adresu: Bush-Cheney Transition 1616 Anderson Rd. McLean, VA 22102

Tel. 703-918-2900

Fax. 703 918 2913

<http://www.bushcheneytransition.com>

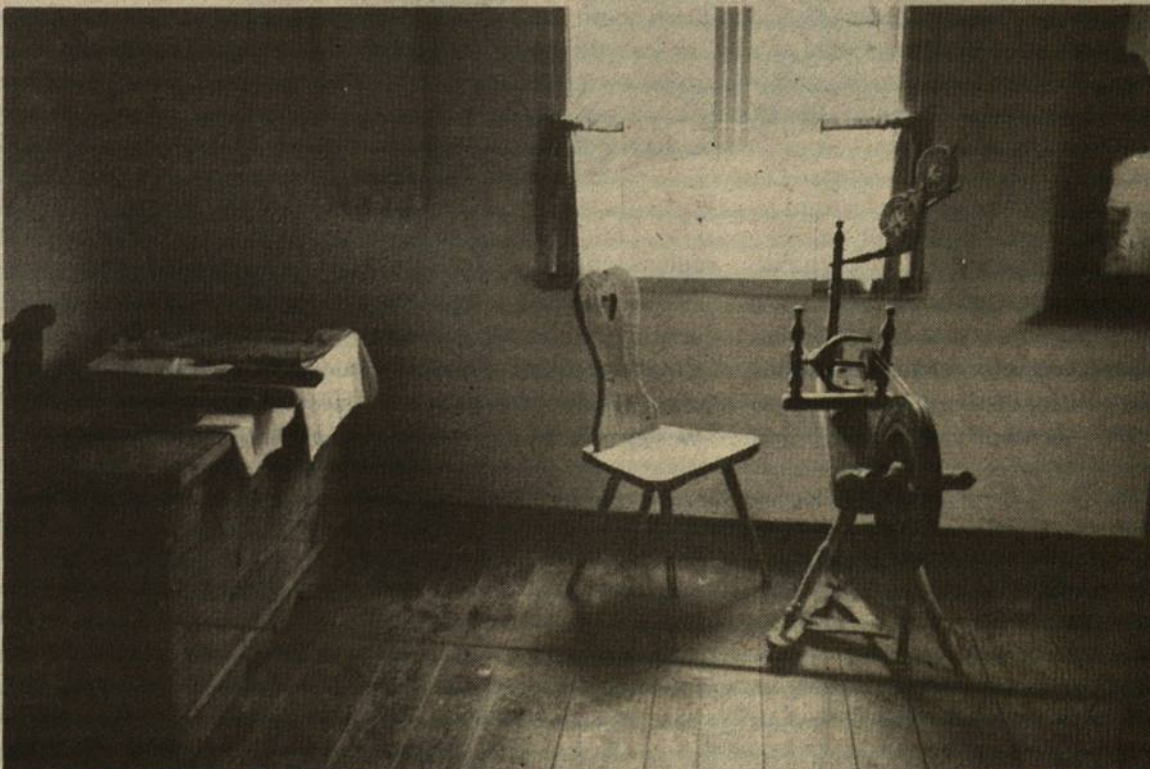
Iš Lietuvos Spaudos

(atkelta iš 3 psl.)

Lietuvą bei Varšuvą, ir derėtis be tarpininkų", sako R. Lopata.

Anot jo, tokia tendencija Rusijos ir Europos Sąjungos santykiuose, kai Lietuva taps ES nare, galbūt sustiprins Vilniaus pozicijas dialoge su Maskva Kaliningrado klausimais. Tačiau, kaip mano R. Lopata, iki Lietuvai tampant ES nare, praktinis minėtos tendencijos realizavimas gali mažinti ir net eliminuoti Lietuvos įtaką Kaliningrado srityje.

Šiuo metu Europos Sąjungos užsienio reikalų igaliotinis Chris Patten su oficialiu vizitu vieši Rusijoje, kur jis ketina aptarti ES planus priimti naujas nares. Vienas iš Ch. Patteno vizito darbotvarkės klausimų - Kaliningradas. "Kaliningradas neturėtų tapti Rusijos ir ES nesantaikos obuoliu. Rusijos Federacija, o ypač Kaliningradas, turės ekonominės naudos iš ES plėtros", teigiama Ch. Patteno pranešime.

Žemaitės muziejuje, Plungės rajone.

Dalios Puškorienės nuotrauka

MAŽAS FONDAS, DIDELI ĮSIPAREIGOJIMAI

Išėivijoje jau nuo pat emigracijos Amerikon pradžios vienas po kito kūrėsi fondai, kurių paskirtis dažniausiai buvo rast būdų ir juos remt gelbėjant Lietuvą iš komunizmo nasrų, arba padėti išlaikyti lietuvių užjūry. Kai kurie tų fondų jau užmarštyje, bet daugumas atliko ir atlieka didelius darbus ir jie klestės, kol bus Lietuvai ir išėivijai reikalingi.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vadovai daugelį metų turėjo viziją ir kėlė mintį tokį fondą įsteigti, bet vis atsisirasdavo priežasčių dar atidėti vėlesniam svarstymui.

Kol atėjo ir pribrendo tinkamas laikas.

1988 metais St. Petersburg, Floridoje vykusiame Sąjungos Seime su pilnu tuometinio S-gos pirmininko dr. Leono Kriaučeliūno pritarmu ir paraginiu, S-gos garbės narys inž. Jonas Jurkūnas iškėlė gerai apmastytą ir suplanuotą pasiūlymą, kurį Seimas po diskusijų priėmė. Taip gimė LIETUVIŲ TAUTINIS KULTŪROS FONDAS ir buvo pristatyti sekančios jo tikslai:

Leisti mokslines-istorines knygas apie Lietuvos gyventojų genocidą Sovietų ir vokiečių okupacijos metais, šelpti Lietuvos jaunuolius, siekiančius aukštojo mokslo, remti Lietuvos universitetus, siunčiant jų bibliotekoms mokslinę, periodinę ir grožinę literatūrą.

Per dvylika fondo gyvavimo metų atsieka daug daugiau, nei buvo užsibrėžta. Be didelio triukšmo ir reklamos paskirtos 34 stipendijos, Respublikoje Lietuvoje tyrimo centrui parūpintas kompiuteris su visa įranga, kopijavimo mašina, ir duota piniginė parama tarnautojams. Tąją fondo pagalba buvo sudaryta galimybė tyrimo centrui išleisti du "Lietuvos gyventojų genocido" tomus. Dar yra daug medžiagos ir sekantys tomai planuojami išleisti artimoje ateityje.

Fondo lėšomis ir pastangomis buvo išleista istoriko dr. Arvydo Anušausko "Lietuvių tautos sovietinis naikinimas 1940-58 metais" ir dr. Artūro Bubnio "Vokiečių okupuota Lietuva 1941-44 metais". Šių dviejų istorinių

veikalų parengime ir išleidime itin daug pastangų įdėjo fondo įkūrėjas, Direktorių Tarybos narys ir pirmus šešerius metus fondo valdybai pirmininkavęs inž. Jonas Jurkūnas. Jam iš šių svarbių pareigų pasitraukus, ketverius metus fondo valdybos pirmininku buvo Stasys Briedis, kuriam staigiai mirus, inž. Jonas Jurkūnas išgelbėjo padėtį ir vėl paėmė fondo vairą į savo rankas.

Per paskutinius dvejus metus fondo lėšomis išleistos sekančios knygos: paskutinio Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininko Jono Cesevičiaus prisiminimai ir Jūratės Vyliūtės "Čikagos Opera – istorija". Paremtas išleidimas Stasio Džiugo vaikų eilėraščių rinkinio bei J. Skiriaus "Išėivijos pastangos dėl 1948 m. Displaced Person Act" knygos. Rašant apie šiuos išleistus veikalus, negalima nepaminėti fondo valdybos išdininko Oskaro Kremerio, kuris su dideliu atsidėjimu atlieka sunkų darbą šias knygas platindamas Amerikoje.

Pagal savo kuklias gali-

mybes fondas yra parėmęs neseniai užbaigtą statyti ir jau veikiančią Šalčininkų rajono Deveniškių mokyklą, Jaunimo Centrą Čikagoje, Jaunimo stovyklą Lietuvoje, Grandies tautinių šokių grupę, užsąkęs DIRVĄ kai kuriems Sąjungos veikėjams Lietuvoje ir stambiai parėmė dabar einantį DIRVOS vaju. Be pertraukos ir nepailstamai tęsiamas darbas ir renkama medžiaga dar visai cilei istorinių, mokslinių knygų ir veikalų.

Lietuvių tautinį kultūros fonda pradžioje tvarkė vienuolikos asmenų direktorių taryba, kurių keturi sudaro fondo valdybą. Per dvylika metų Amžinybėn išskeliavo trys direktorių kabineto nariai, amžinos atminties; dr. Leonas Kriaučeliūnas, Stasys Briedis ir Mečys Valiukėnas. Paskutiniame, penktame fonde suvažiavime 2000 m. spalio 29 d. Čikagoje dalyviai buvo maloniai nudžiuginti ne tik atliktų darbų gausumu, bet ir naujomis jėgomis, ke turiais jaunais fondo nariais, kurie pasiūlyti ir susirinkimo

užplotti, užėmė mirusiųjų vietas. Taigi, dabar direktorių tarybą sudaro dvylika asmenų: Inž. Jonas Jurkūnas – pirmininkas, Petras Buchas – vicepirmininkas, Oskaras Kremeris – išdininkas, Rima Kašubaitė – Binder cc - sekretorė (nauja narė), Eugenijus Bartkus, Vita Girdvainienė (nauja narė), Audrė Gulbinienė (nauja narė), Arvydas Ignatonis (naujas narys), Dr. Jonas Maurukas, Vaclovas Mažeika, Eduardas Modestas, Rūta Sakienė.

Per tokį trumpą laiką ir su palyginant nedideliu kapitalu atlikusiems daug vertingų uždavinių, LIETUVIŲ TAUTINIO KULTŪROS FONDO štabui telieka palinkėti tolimesnės sėkmės, nepailstančio ryžto ir gal didesnio plačiosios publikos susidomėjimo.

Rūta Sakienė
Skyriaus pirmininkė

Sustojusios Gimtosios Žemės Ilgesio Akimirkos...

Ir vėl Maskvos Jurgio Baltrušaičio namų parodų salę užliejo naują lankytojų įvairiakalbė banga. Čia gruodžio 14-tos dienos popietė buvo atidaryta žinomo Lietuvos fotomeistro vilniečio Stanislovo Žvirgždo darbų paroda. Ją atidarė ir su visa fotomenininko veikla ir parodoje eksponuojamais darbais lankytojus supažindino Lietuvos Respublikos ambasados patarėjas kultūros reikalams Juozas Budraitis.

Žinomas fotomenininkas gimė 1941 metais Balbieriškyje, mokėsi Liaudies meno institute Maskvoje. Jis aktyviai dalyvauja respublikos fotomenininkų, yra Tarptautinės meninės fotografijos asociacijos fotografas menininkas. Jo darbai – pažymėti pačiais aukščiausiais apdovanojimais tarptautinėse parodose.

Štai aš stoviu prie nuotraukos iš jo darbų sesijos "Vilnijos peizažai", pavadintos "Vaikystės prisiminimai". Upė, jokios bangelės, tyla. Joje skęsta pakrantes supančių krūmų šešėliai. Šiek tiek matytis ir kairysis krantas su keliais tvoros tarpniais, brendančiais į vandenį. Rodos, kad į juos įsikeldamas, įbristum į van-

denį ir čia pat krūmų pakerėse ieškotum vėžių ar vėgėlių ir juos sviestum į krantą, kaip manšios tėviškės upeliuose Lokystoje ar Lendrupyje. Tik manęs vieno, atrodo, tetrūksta nuotraukoje...

Tokie gyvi nuotraukose, į širdį krintantys, pilni gaudulio pavasario, vasaros rudens bei žiemos bet kurio dienos laiko paveikslai, peizažai... Todėl prie kiekvienos nuotraukos ilgiau ar trumpiau sustoja, nusišypso, kažką šviesaus iš savo gyvenimo panašių akimirkų, ypač dabar, kai dauguma parodos lankytojų žmonės, persirite per savo pusamžį...

Aš stebiu vieną lankytoją – mamą matyt su sūnumi, koku pirmo ar antro skyriaus mokinuku: jie dalykiškai kalbasi, aptaria kuone kiekvieną nuotrauką. Štai jie, sustoja prie vienos, kur pro medžių proskyną už upokšnio ant kalnelio stovi nedidelis vienišas nameliukas, nuo jo eina takelis prie šulinio su mediniu rentiniu ir svirtimi, esančio už poros trejeto žingsnių nuo išsiliejusio upelio. Berniukas nuo stebėto vaizdo staiga atsisuka į motiną: "Vaje, aš to šulinio vandens negerčiau,

varlėmis atsiduotų..." Jų abiejų žvilgsniai susitinka, ir aš išgirstu jaunojo parodos lankytojo minties palaikymą: "Ir aš negerčiau to vandens... Bet vaizdas gražus ir svirtis girgžda... Ar netiesa?" Vaikas galva linkteli, kad motina palaiko jo žodžius.

Parodoje iškabinta 38 fotonuotraukos. Jos visos atspindi gimtosios žemės rytus, dienas ir vakarus, jos gamtos atodūsius, kupinus šviesos, vidinio grandulio ir

vilties, bet be jokio gyvo daikto – paukščio ar gyvulėlio, išskyrus vieną nuotrauką, kurioje objektyvu pagauta karvė, kuri išėjusi iš tų senų, istorinių kaimo sodybų, linksmų gojų, iš rudens berželių rikiuotės, kaip pasakoja žmogaus balu prašneka: "Žiūrėkite ir pavydėkite, kokiame aš grožio rojuje gyvenu!"

O man, kaip daugeliui Maskvos tautiečių, šioj fotomenininko S. Žvirgždo darbų paroda – tai didelio žmogaus,

menininko sustabdytos, išgyventos gimtosios žemės ilgesio akimirkos. Reikia manyti, kad šių darbų aktoriui nepaliko be pėdsakų ir išgyventos dienos sovietmečiu už groty už šviesiais gimtosios žemės ateities vizijas, jos atspindi ir šiandieniniuose jo kūrybiniuose ieškojimuose.

Kazys Kedaitis

Lankytinos vietos

Rašytojos Žemaitės muziejus, Plungės rajone.

Dalios Puškorienės nuotrauka

SAUSIO 13-OJI KAUNE STUDENTO AKIMIS

Sausio 13-ąją visoje Lietuvoje, kaip per valstybinę šventę, suplevėsavo trispalvės. Jos priminė Lietuvos laisvės kainą – kraują, kurį prieš dešimt metų praliejo žmonės, ginantys savo tėvynę nuo Rusijos agresijos.

Tomis dienomis, kaip buvo iškilęs lemiamas klausimas: bus ar nebus nepriklausoma Lietuva, lietuviai susibūrė prie Seimo rūmų Vilniuje, prie Televizijos bokšto, pasiryžę ginti Tėvynės laisvę. Jie beginkliai stėjo prieš rusų tankus, ginkluotus kareivius ir... nugalejo. Nugalejo, nes ginklai pasirodė bejėgiai prieš žmonių ryžtą ir vienybę. Nugalėję išsaugojo savo tėvynę.

Prabėgo dešimt metų nuo tos įsimintinos, nakties, kada, anot poeto Justino Marcinkevičiaus, už Tėvynės stebuklą reikėjo savimi užmokėti. Kaune, kaip ir visoje Lietuvoje, šiai sukakčiai paminėti buvo gausu renginių. Netrūko nei bažnyčios, nei valdžios dėmesio.

Kauno Arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos šv. Mišios už žuvusius Sausio 13-ąją. Buvo primintas kilnus tikslas dėl kurio jie žuvo, negalėta šiltų paguodos žodžių jų artimiesiems, paraginta, saugant brangiai iškovotą Tėvynės laisvę ir šviesų jos gynėjų atminimą, su viltimi žengti pirmyn.

Valdžia taip pat gražiai pagerbė Sausio 13-osios aukų atminimą. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje buvo padėta gėlių prie Laisvės paminklo ir Nežinomojo kareivio kapo, apsilankyta kapinėse, kur ilsisi Lietuvos laisvės gynėjai, surengta 1991 m. sausio 13-osios prisiminimų popietė. Visose Kauno bendrojo lavinimo mokyklose buvo paskirta privaloma istorijos pamoka, numatyti susitikimai su Sausio 13-osios įvykių liudininkais.

I renginį įsitraukė ir aukštosios mokyklos: Kauno technologijos universitetas, Lietuvos žemės ūkio universitetas. Jie surengė Sausio 13-osios įvykių minėjimą koncertą, pagerbė Lietuvos parlamento gynėjus.

Nebuvo aplenkti ir Sitkūnai bei Juragiai – Lietuvos radijo ir televizijos retransliavimo stotys. Tuo atimintinu laiku metu jos buvo tapusios langu į Europą, pro kurį pasaulis išvydo kruviną smurtą, vykstantį Lietuvoje, ir žmonių susitelkimą bei ryžtą. Šios istoriškai svarbios vietos buvo įamžintos skulptorių Vlodo Krušnos ir Raimundo Puškoriaus paminklais.

Sausio 13-osios dešimtmėtis yra tinkama proga pasvarstyti, ką mums reiškia ši diena dabar. Juk tai ne tik kruvini įvykiai, artimųjų skausmas, bet ir pergalė, iškovojus laisvę

po 50 metų trukusios prispaudos! Taigi mums reikia, minint Sausio 13-ąją, nepamiršti džiaugtis. Džiaugtis, kad šią dieną gimė reali – apginta – Lietuvos nepriklausomybė. Džiaugtis, kad gyvename laisvoje valstybėje, kad turime savo kalbą, istoriją, kultūrą, tradiciją. Ši paprasta, bet labai reikšminga mintis nešeniai buvo suvokta, ir šiais metais buvo pabandyta ją įgyvendinti. Buvo suorganizuota nemažai įdomių renginių, pritraukusių daugybę jaunimo.

Vienas iš jų – bendras Lietuvos ir Čekijos projektas, roko spektaklis "Vilties kelias". Čia dalyvavo daug jaunimo grupių: Čekijos draugija "Sдруženi Slavka Formana" vaikų estrados grupė "M.E.S." (vadovas V. Žukas), mergaičių choras "Lyra" (vadovė R. Meilutienė), šokių grupė "Fluidus" (vad. A. Naginevičiūtė), vaikų ir jaunimo šokių teatras "Gijelė" (vad. Z. Vaškelienė, K. Jackevičius), buvo įtraukti net ir Garliavos vidurinės mokyklos moksleiviai.

Kitas labai originalus renginys įvyko Šv. Jurgio bažnyčioje Kaune. Čia, po restauruojamais bažnyčios skliautais, tamsai užklojus žemę, įvyko premjera – Kipro Mašanausko ir Romo Lileikio "Requiem" (choreografija P. Fokino, scenografija R. Skučienė,

šviesų dailininkas N. Birulis). Vaikų ir jaunimo šokio teatras "Gijelė", supamas šviesų ir šešėlių žaismo, visą valandą laikė prikaustęs žiūrovų žvilgsnius, savo šoku išreikšdamas atmintinus įvykius Sausio 13-ąją. Tokia išraiškos forma ne tik labai patraukli, bet ir visai suprantama: juk jie, šokio teatro "Gijelė" nariai, prieš dešimt metų buvo visai maži, ir jiems tuometiniai kruvinieji įvykiai – jau nebe gyvi išpūdžiai, o istorija.

Įdomių renginių parada užbaigė roko muzikos koncertas "Rokas už laisvę". Jis įvyko simboliškoje vietoje – Vienybės aikštėje, prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus. Dalyvavo jaunimo tarpe populiarios grupės ir solistai: "Rebelheart", "Quest", "Arina" ir "Veto Bank", Aivaras Stepukonis ir "Bermudai". Buvo uždegta dešimt laužų, simbolizuojančių Sausio 13-osios dešimtmėtį. Iš tiesų roko muzika yra pats tinkamiausias būdas priminti jaunimui apie tai, nes į renginį suplaukė nemažai jaunų žmonių. Jie susidomėję stebėjo per projektorių rodomus dokumentinius Sausio 13-osios kadrus, džiugiai sveikino į aikštę atvykusius Kauno Vytauto Didžiojo jėgerio bataliono karius, apžiūrino karinę techniką. Kariai visus susirinkusius vaišino arba-

ta. Baigiantis koncertui, buvo išvardintos prieš dešimt metų sausio 13-ąją žuvusiųjų pavardės, o tuo pačiu metu krintančių liepsnelių fontanai apšvietė Prisikėlimo bažnyčios bokštą... Siekdami paminėti Laisvės gynėjų dieną, renginio organizatoriai – Kauno deputatų klubas – pasiekė savo tikslą, nes sugebėjo sudominti jaunimą, atgaivinti tą dvasią, kuri sklandė prieš dešimt metų.

Norint, kad žmonių atmintyje išliktų Sausio 13-oji, ji turi būti įdomi ir prasminga visiems: tiek pagyvenusiems žmonėms, tiek jaunimui, tiek vaikams. Šią tiesą apibendrina Kauno deputatų klubo vadovo Kęstučio Ignatavičiaus išsakytos mintys: "Jeigu mes tik liūdėsime, tada tik gali atsitikti, kad šią sukaktį prisimins tik veteranai ir pensininkai. Reikia baigti liūdėti. Šventės turi būti įdomios ne tik pagyvenusiems žmonėms, bet ir jaunimui. Prieš dešimt metų šie jauni žmonės tikriausiai nestovėjo prie laužų. Nereikia didaktikos. Jie patys turi suvokti, kas nutiko tada – "beginkliai žmonės pasiryžo kovoti prieš absurdo jėgą".

*-Aurimas Venckūnas
(Vytauto Didžiojo universiteto Ekonomikos ir vadybos fakulteto magistratūros I kurso studentas)*

LIETUVIŲ EGZODO VAIKŲ LITERATŪROS ANTOLOGIJA

Karo audrų ir politinio smurto grėsmės išblokti iš tėvynės rašytojai per penkiasdešimt vilčių, laukimo, klajonių ir išsikūrimo svetimose šalyse metų parašė gausią literatūrą vaikams. Tai dažniausiai nedidelės, bet patrauklios knygelės iki šiol puoselėja ir palaiko mažųjų tautinę tapatybę, perduoda tėvų ir protėvių kalbos paveldą. Šiandien Lietuvos skaitytojui egzodo vaikų literatūra yra įdomi ne tik meniškumu, bet ir vaizdais, universalia problematika. Kita vertus, šią įvairiomis vaivorykštės spalvomis žaizduojančią vaikų literatūrą ima sparčiai dengti laiko dulkių klodas. Tą unikalų tautos kultūros turtą reikia visaip gelbėti, "restauruoti". Šiuo tikslu,

talkinamas rašytojo Stasio Džiugo, baigiu spaudai rengti "Lietuvių egzodo vaikų literatūros" antologiją, kuri turėtų pasirodyti 2001-ųjų metų pabaigoje. Tai stambi, iliustruota, 750-800 puslapių knyga, apimanti 1945-1990 metų laikotarpį. Į ją atrinkta kūryba tų autorių, kurie šiuo laikotarpiu išleido bent vieną knygelę vaikams.

Antologija suskirstyta į tris skyrius: proza, poezija ir dramaturgija. Autoriai išdėstomi chronologine tvarka pagal jų pirmojo leidinio pasirodymo datą. Prie kiekvieno rašytojo kūrybos pridedama trumpa biobibliografija. Kūrinių ar jų fragmentų antologijos sudarytojas netaiso ar kitaip "neperdirba". Leidyklos

redaktorių redaguos būtiniausius rašybos, skyrybos ir stiliaus dalykus.

Antologijoje numatoma perspausdinti kai kurias iliustracijas iš dedamų autorių knygų.

"Šviesos" leidykla norėtų šią antologiją išleisti puošnią ir patrauklią vaikams bei suaugusiems skaitytojams. Antologija bus platinama Lietuvoje ir tarp pasaulio lietuvių. Tikimės, kad ji taps šeimos knyga, kurią skaitys kelios kartos.

Kadangi antologijos išleidimas brangiai kainuos ir pelno nesitikima, tai autoriams honoraro leidykla negalės mokėti. Ta proga malonu paminėti, kad antologijos išleidimą sutiko paremti Lietuvių fondas (JAV).

Babickas, J. Balys, A. Baronas, B. Brazdžionis – Vytė Nemunėlis, G. Banaitytė – Ivaškienė, D. Brazytė – Bindokienė, N. Butkienė, L. Dovydenas, S. Džiugas, P. Enskaitis, P. Govėnas, A. Giedrius, M. Girniuvienė, R. Glūdutis (P. Radžius), Č. Grincevičius, A. Gustaitis, V. Frankienė – Vaitkevičienė, P. Imsrys (P. Bastys), S. Yla, J. Jankus, N. Jankutė, P. Jurkus, V. Jonikas, A. Jonuškaitė – Abromaitienė, A. Kairys, P. Kalvaitienė, A. Kandroškaitė, J. Kaupas, A. Kubiliūtė, J. Kuzmickis, A. Landsbergis, S. Laucius, D. Lipčiūtė – Augienė, Lita Lanka (?), N. Mazelaitė, J. Mekas ir A. Mekas, O. Mikailaitė, J. Mingirdas, J. Minelga, N. Nerima (K. Bulsienė), J.

Narūnė (Pakštienė), P. Naujokaitis, A. Norimas – Mironas, P. Orintaitė, K. Pažeraitė, M. Perpetua, P. Pilka, Pulgis Andriušis (F. Andriusevičius), B. Pūkelevičiūtė, A. Rimkūnas, A. Rūta (E. V. Nakaitė – Arbienė), A. Saudargienė, J. Slavėnas, S. Songinas, R. Spalis – Giedraitis, V. Šimaitis, B. Šlajūtė – Nalienė, J. Švabaitė – Gylienė, J. Švaistas, L. Švalkus, V. Tamulaitis, J. Toliušis, S. Petersonienė, V. Vijeikis, B. Vytienė, L. Žitkevičius, S. Zobarskas.

Mes būtume dėkingi, jei autoriai atsiųstų savo gyvenimo kūrybos autobiografijas bei praneštų pageidavimus dėl savo kūrinių ar jų fragmentų spausdinimo antologi-

(nukelta į 9 psl.)

Jaunimo puslapis

"Tėviškės Žiburėliai" tebegyvuoja!

Kiekvieną ketvirtadienį Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos viršutinėje salėje susirenka vaikai su tėveliais į lietuvišką darželį. Susirenka padainuoti, pašokti, pažaisti. Darželis vyksta nuo 10v.r. iki 12 vpp.

Susitikimai pradedami maldele. Po to, vaikai ir jų tėveliai sugieda Lietuvos Himną. Susėdę visi ratu dainuoja daineles, žaidžia žaidimus. Taip pat vyksta trumpa pamokėlė, kurios metu vaikai dirba meno darbėlių, klausosi pasakojimų.

Po darbėlių visų laukia užkandžiai. Pasiūpinę vaikai bėga ieškoti žaislų. Tėveliai tuo metu pasi-

kalba, pasidalija mintimis, nuomonėmis.

Viskas vyksta lietuvių kalba. Tokia ir prasmė šio darželio: suburti lietuviškai kalbančius vaikus, kad jie matytų, jog ne tik aš vienas kalbu lietuviškai – mūsų yra daug ir mus jungia kalba, papročiai, kultūra.

Visus, lietuviškai kalbančius tėvelius, mielai kviečiame atvesti savo atžalas. Sustiprinkime mūsų gretas. Junkimės ir prisidėkim prie lietuviškos išlaikymo. Kartu veikime ir įkvėpkime vaikams tą lietuvišką dvasią, kurią patys nešiojam. Kartu ugdykim kalbą ir neleiskim mūsų giliom šaknim išnykti.

Aldona Stungienė

Dalis mamų, močiutų, ir vaikų "Tėviškės Žiburėlių" darželio pamokėlių metu.

Aidos O'Meara nuotrauka

Neringos Tunto pareigų perdavimas

Neringos Tuntas su vadovėmis.

E Klimo nuotrauka

Pirmoje 2001-ųjų metų Neringos Skautų Tunto sueigoje, sausio 8d., aštuonerius metus vadovavusios tuntininkės Livia Pollock ir Vilija Nasvytė-Klimienė Neringos Tuntą perleido naujai Tuntininkei Viginijai Juodišiučiai Rubinski. Gražus būrys svečių dalyvavo iškilmėse ir pasižiūrėję šia ypatinga švente!

Liepsnelė Sara Verbyla Puškoriūtė pasipuošė pirmuoju – baltu – liepsnelės kaklaryšiu. Sesės Lina Bonda, Malissa Bambic,

Ernesta Bartuškaitė ir Ramunė Bartuškaitė tapo jaunesnėmis skautėmis kandidatėmis. Sesė Nijolė Pollock davė skautės įžodį ir pasipuošė geltonu kaklaryšiu. Saulutė Tamošiūnaitė, tunto adjutantė, tapo vyresne skaute kandidatė.

Skautės jau pradėjo ruošą Kaziuko Mugei, kuri įvyks sekmadienį, kovo 18d. Jos, kaip ir kiekvienais metais tikisi nustebinti tėvelius ir svečius gražiais rankdarbiais, užsiėmimais, ir nuotaikinga programėle!

ANTOLOGIJA

(atkelta iš 8 psl.)

joje. Į pagristus norus atsivėlgsime.

Iš tų autorių, kurie dėl vieno ar kito priežasčių nepašildė, kad jų kūryba būtų spausdinama antologijoje, lauksime pranešimo iki š.m. gegužės 1 d. Akyklus skaitytojas pastebės, kad antologijoje trūksta vienos ar kitos pavardės. Šiuo atveju mes prašome Jūsų taktos: žinių apie autorių, iki šiol mums neprieinamų jo kūrinių, arba bent teksto kopijų iki 15 puslapių apimtį. Už bendradarbiavimą dėkingi.

Kontaktiniai adresai:
Prof. dr. Vincas Auryla
Lietuvos rašytojų s-ga
Sirvydo 6, 2600 Vilnius
Pax: 370-2 619696,
tel. 756476

Stasys Džiugas
Lietuvių rašytojų d-ja
5729 Edge Lake Dr.
Oak Lawn IL 60453-4509
Tel. (708) 423 1681

Jaunučių Ateitininkų iškyla

Čiuožimo iškyloje: iš kairės priekyje: Kovas Kijauskas, Eglė Širvinskaitė, Laura Tuljak, Jūlytė Totoraitytė, Alytė Čepulytė. Antroje eilėje: Kaja Kijauskaitė, Aras Klimas. Trečioje eilėje: Rigina Idzelienė, Janina Klimaitė, Monika Čepulytė, Tadas Taraškevičius, Vytas Idzelis, Neris Klimaitė, Teresė Beržinskienė, Ramunė Totoraitienė.

Ed Klimo nuotrauka

Clevelando Jaunučiai Ateitininkai smagiai sausio 14d. popietę praleido čiuožimo iškyloje, kurią suruošė energingos vadovės - Teresė Beržinskienė, Regina Idzelienė, Ramunė Totoraitienė ir Kristina Sušinskienė. Jaunučiai, ir net kai kurie drąsūs tėveliai, čiuožė jau tradicija tapusioje čiuožimo pramogoje. Tikimės su laiku sulaukti olimpinio čempionų!

Skaitykite ir
platinkite
"DIRVA"
sutinkančią 86-uosius
leidimo metus

SPORTO ŽINIOS

PLAUKIMO VARŽYBOS
KANADOJE

Š.m. spalio 28 d., Etobicoke Olympium 25 m baseine, *Etobicoke, Ont.*, įvyko 2000 m. Š. Amerikos Baltiečių plaukimo pirmenybės. Jas rengė Š.A. Baltiečių Sporto Federacijos plaukimo komitetas, kuriam vadovauja latvis *Modris Lorbergs*. Varžybos vyko labai geros sąlygose ir buvo pravestos sklandžiai.

Pirmenybėse dalyvavo 36 plaukikai, 14 vyrų/berniukų ir 22 moterys/mergaitės. Pagal tautybes – buvo 15 estų, 14 latvių ir tik 7 lietuviai. Tai yra mažiausias dalyvių skaičius per eilę paskutiniųjų metų, turint galvoje, kad varžybos buvo vykdomos 16-je klasių. Nuogastaujama dėl labai sumažėjusio lietuvių skaičiaus.

Nedalyvaujant daugumai iškilnesnių plaukikų, pasekmės, su pora išimčių, buvo kuklios. Vienok, buvo pagerinta 17 baltiečių pirmenybių rekordų, iš kurių 9 atiteko lietuviams, 7 latviams ir 1 estams.

Lietuviai pagerino šiuos rekordus: 17-metė Angela Catford – moterų kl. – 50 m laisvu st. 27.88 sec., 100 m laisvu st. 1:01.78 min. ir 200 m laisvu st. 2:09.04 min.; Adrija Taraškaitė – merg. 7-8 m. – 25 m laisvu st. 18.38 sec. ir 100 m kompleksiniai 2:02.05 min.; Alana Colgan – merg. 6 m. ir jaunesnių – 25 m laisvu st. 20.98 sec., 25 m nugara 22.49 sec., 25 m krūtine 33.50 sec. ir 100 m kompleksiniai 2:09.40 min.

Šalia rekordus pagerinusių lietuvių plaukikų dar pažymėtina, nors rekordų ir neatsiekusi, lietuvaitė Kendra Colgan, 9-10 m. klasėje laimėjusi 50 m laisvu st. (39.07 sek.) ir 100 m kompleksiniai (1:45.36 min.)

Iškiliausiu vyrų/berniukų plaukiku buvo pripažintas latvis Bentley Gaikis, o moterų mergaičių – lietuvė Angela Catford.

Lietuvių tarpe yra nemažai gerų plaukikų, dalyvaujančių savo mokyklų ar amerikiečių bei kanadienčių plaukimo klubų komandose, tačiau yra nelengva jų įtraukti dalyvauti mūsų varžybose.

Algis Bielskus

SLIDINĖJIMO
VARŽYBOS
CLEVELANDE

Clevelando Žaibo slidinėjimo sekcija ruošia metines Clevelando lietuvių didžiojo slalomo (Giant Slalom) varžybas, š.m. vasario 13 d., antradienį, Alpine Valley Ski Area, 10620 Mayfield Rd., (Rt. 322), Chardon, Ohio. (apie 10 mylių į rytus nuo I-271), tel. 440-285-2211 offi-ce; 440-729-9775 Snowline Report. Sekite ženklus prie kelio.

Registracija nuo 6:00 iki 7:00 PM. Varžybų pradžia 7:30 PM. punktualiai!

Varžybos vyks "Citizen Race" programos rėmuose, įvairaus amžiaus klasėse, išrenkant lietuvius iš bendrų pasekmių.

Dalyvauti kviečiami visi Clevelando apylinkių bei, kam įmanoma, ir tolimesnių vietovių lietuviai slidinėjotojai.

Dėl smulkesnių detalių, prašome kreiptis į slidinėjimo sekcijos vadovą Petrą Tarašką 440-585-1521, 1525 arba Algirdą Bielskų 216-486-0889.

"Citizen Race" varžybos registruojamasi vietoje, tačiau lietuviai prašomi apie savo dalyvavimą mums pranešti iki vasario 10 d., kadangi norime žinoti bent apytikrų lietuvių skaičių, idant galėtume geriau pasiruošti.

"Citizen Race" vyksta kiekvieną antradienį tuo pačiu laiku iki sezono galui. Kas nori parungtyniauti ir pasitreniruoti bei susipažinti su sąlygomis, prašomi nuvykti.

*LSK Žaibo Slidinėjimo
Seksija*

NEW YORK, N.Y. NAUJIENOS

KULTŪROS ŽIDINYS
SUGRAŽINTAS
TĖVAMS
PRANCIŠKONAMS

New Yorko Valstijos Aukščiausiojo Teismo sprendimas pasirašytas teisėjo, Hon. Randolph Jackson, 2000m. gruodžio 20d., pakartojo aknstyvesnį birželio 20d. sprendimą, ir antrą kartą įsakė dr. Jonui Bilėnui, buvusiam *The Lithuanian Cultural Center, Inc.*, direktorių Tarybos Pirmininkui ir jo pareigų paveldėtojų Pranui Gvildžiui, nedelsiant sugrąžinti Tėvams pranciškonams neteisėtai užimtą ir jų administruojamą Kultūros Židinio pastatą.

Tais sprendimais remiantis, 2001m. sausio 9d., buvo pakeistos spynos ir kiti užraktai ir tuo veiksmu pastatas sugrįžo į Tėvų pranciškonų nuo savybės globą.

Šis administracinis pasikeitimas nepalietė nuolatinių patalpomis naudojančiųjų orga nizacijų veiklos darbo tvarkės.

Jonas P. Lenkaitis

LIETUVĖ AUKŠTOSE
PAREIGOSE

New Yorkas, 2001. 01. 15. Sophia Gruzdis buvo paskirta Yale universiteto, New Haven, Connecticut, *Undergraduate Studies in the School of Architecture* direktore. Šiuo metu ji yra kiritikė ir Yale universiteto *graduate and undergraduate school of architecture* dėstytoja.

Sophia Gruzdis seka Judith DiMaio kuri atsistatydino ir užims architektūros fakulteto dekanės vietą New Yorko technologijos institute.

Pagal Yale architektūros profesorių James Axley, "Ms. Gruzdis ilgą laiką buvo labai svarbia Yale universiteto undergraduate programos dalimi. Jos undergraduate planavimo studijos yra norma ir pagrindas undergraduate programai. Kartu, Sophia ir Judy yra architektūros mokymo plano nugarkaulis".

Ms. DiMaio, kuri prieš daugiau nei penketą metų parinko Ms. Gruzdis, sakė kad ji rekomendavo Ms. Gruzdis šiai vietai Yale architek tūros mokyklos dekanui Robert Stern. "Sophia puikiai sugyvena su studentais, o taip pat jaučia gilią pagarbą laisvųjų menų tradicijai".

Ms. Gruzdis, kuri turi magistro laipsnį iš Harvardo universiteto planavimo mokyklos (*School of Design*), taip pat yra dėsčiusi architektūrą *Cornell University, New York Institute of Technology* ir *Parsons School of Design*. Ji vaidino pagrindinę rolę planuojant "Rock'n Roll Hall of Fame" Clevelande.

Kilusi iš Euclid, Ohio, ji dabar gyvena su savo vyru Lee Laino New Yorke, kur ji yra viena iš vadovų Sophia Gruzdis Architects firmoje.

L. Laino

SLA ŽINIOS

Prieš Kalėdas, gruodžio 16 d. įvyko Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) Centrinės 126 kuopos narių metinis susirinkimas. Ta proga buvo nominuojami kandidatai į SLA vykdomąją valdybą ir taip pat buvo praversti rinkimai į kuopos valdybą. Kuopos pirmininku ir vėl buvo išrinktas Kęstutis K. Miklas, šiai kuopai vadovaujantis

be pertraukos 14 metų. Kiti valdybos nariai: Irena Vilgalienė – vicepirmininkė, Živilė Jurienė – finansų sekretorė ir išdininkė, Romas Kezys – protokolų sekretorius, Vacys Steponis ir Jonas Vilgalys – izdo globėjai. Iš kuopos izdo buvo paskirtos aukos: buvusios kuopos vicepirmininkės žurnalistės Salomėjos Narkėliūnaitės žurnalistikos fondui – \$100, "Laisvės žiburio" radijo valandėlei ir Lietuvių Kultūros židiniui po \$50. Susirinkimo posėdis, užtrukęs virš dvejų valandų, buvo užbaigtas vaišėmis, kurias paruošė Živilė Jurienė.

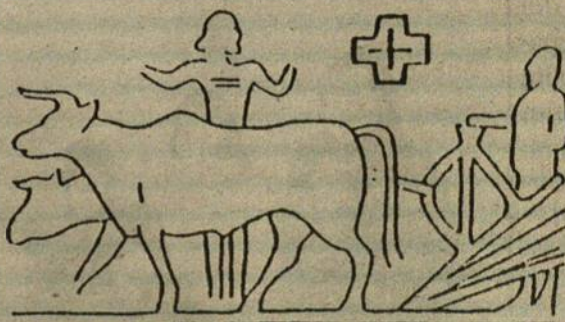
Kęstutis K. Miklas

LIETUVIŲ

ŽURNALISTŲ SAJUNGA

Lietuvių Žurnalistų sąjungos valdybos paskelbtas pranešimas apie jos globojamus Salomėjos Narkėliūnaitės, Vytauto Gedgaudo ir Henriko Blazo žurnalistikos fondus, prašant juos paremti, susilaukė atgarsio. Pastaruoju metu S. Narkėliūnaitės žurnalistikos fondui \$500 prisuntė *Suffolk* apskrities lietuvių piliečių klubas, \$200 – Regina Bačianskienė iš Delaware valstijos, po \$100 – SLA Centrinė 126-ji kuopa ir Kęstutis Krinickas iš *Bogotos* (Kolumbijos sostinė), ir po \$50 – Anastazija Balconis bei Malijana Krinickienė iš New Yorko. aukas paremti šį ir kitus fondus su džiaugsmu priima LŽS valdyba. Čekius rašyti *Lithuanian National Foundation* vardu ir siųsti *Lithuanian Journalists Association*, 71 Farmers Ave, Plainview, NY 11803.

Kęstutis K. Miklas

Žinios iš Ambasados

Laisvės gynėjų atminimui - poezija ir dailė

Washington D.C., Lietuvos Ambasadoje š.m. sausio 14 d. įvyko poezijos ir dailės vakaras, skirtas pagerbti Laisvės gynėjų atminimą bei paminėti M. K. Čiurlionio gimimo 125-ąsias metines. Gausiai į ambasadą susirinkusiems Amerikos lietuviams. Lietuvos draugams ir diplomatams Lietuvos Ambasadorius Stasys Sakalauskas priminė prieš 10

metų Vilniuje vykusius lemtingus įvykius. Laisvės gynėjų atminimas buvo pagerbtas tylos minute. Renginio metu, ambasadoje buvo atidaryta Amerikoje gyvenančių menininkų darbų paroda, dedikuota M. K. Čiurlionio 125 metinėms. Parodą pristatė Čikagoje gimusi menininkė ir parodos kuratorė Daiva Valerija Karuža. Ši paroda atvežta iš Či-

kagos, kur praėjusių metų lapkričio mėn. Buvo specialiai surengta Čiurlionio festivalui. Aktorė Audrė Budrys atliko vaidinimą "Laiškai Sofijai", interpretaciją pagal M.K. Čiurlionio ir Sofijos Kymantaitės laiškus. Poezijos ir dailės vakarą ambasada surengė kartu su Amerikos lietuvių meno draugija.

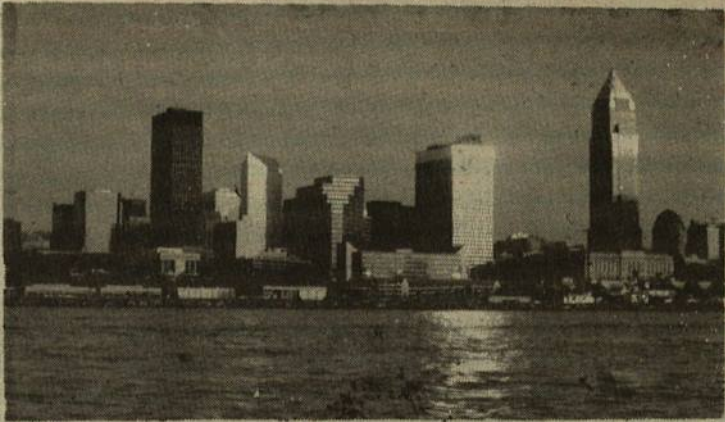
Rolandas Kačinskas

Mylimai Motinai

A.†A. ADELEI
STAŠKEVIČIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą Danutę Liaubienę, žentą Dr. Rimą Liaubą bei visus artimuosius.

Lili, Dalia ir Asta Bložės

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

2001 m.

• VASARIO 17 d., 6:30 v.v., Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje – "Lietuvos nepriklausomybės šventė". Rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando, skyrius ir LB apylinkės valdyba.

• VASARIO 18 d., Vasario 16-ajai skirtos šventos Mišios 10:30 v.r. Šv. Jurgio parapijoje.

• VASARIO 25 d., prieš gavėnia, pusryčiai – Sv. Jurgio parapijos salėje.

• KOVO 10-11 D. – Clevelando ateitininkų "Šeimos šventė" rengia "Ateities" klubas.

• KOVO 18 d. sekmadienį tuoj po 10 v. r. Mišių, skautų šventė – "Kaziuko mugė"

• KOVO 25 d. sekmadienį Lietuvių namų akcininkų metinis susirinkimas.

• BALANDŽIO 7 ir 8 dienomis – Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.

• BALANDŽIO 7 d., 6:30 v.v. Clevelando LSK "Žaibo diena 2001" metinis parengimas, Lietuvių namuose.

• BALANDŽIO 22 d. – 11:30 v.r. "Atvelykio stalas" – Šv. Jurgio parapijos salėje.

• GEGUŽĖS 5 d., šeštadienį 6 v.v. "Exultate" choras ruošia "Dainų vakarą".

• GEGUŽĖS 13 d., 11:30 v.r. "Motinos dienos" pusryčiai – Šv. Jurgio parapijos salėje.

• GEGUŽĖS 28 d., 8:30 v.r. – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

• LIEPOS 22 d. 11:30 v.r. – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

• LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• GRUODŽIO 15-16 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

ŠV. JURGIO PARAPIJOJE

Kalėdos Jurginėje, nežiūrint šalčių, tapo gerai atšvęstos. Kūčių dieną, vidurdienį Krikščioniškos bendruomenės nariu tapo Lukas Jonas LoPresto, kuris buvo pakrikštytas kun. J. Bacevičiaus Bažnyčioje. Lukas yra Gerard-o ir Nelės Juškėnų provaikaitis.

Tą sekmadienį 4:00 val. p.p. buvo aukotos šeimų ir Vaikų Mišios. Kalėdų išvakarėse 9:30 v.v. parapijos salėje buvo atšvęstos tradicinės lietuviškos Kūčios.

Vidurnaktį aukotos Bernelių Mišios, o Kalėdų rytą 9:00 v.r. buvo aukotos angliškos Mišios.

Šiuo metu ruošiami ir bus išsiuntinėti registruotiems Parapijos nariams 2000-ųjų metų aukų pranešimai.

Klebonas kun. J. Bacevičius dėkoja už kalėdines talpas: puošiant Kalėdoms Bažnyčią ir nuimant papuošimus, kalėdinių kepinų telkimą ir pardavimą. Kepinių pelnas \$366.00 tapo įteiktas Parapijos veiklos fondui.

Kun. J. Bacevičius Parapijos biuletenyje pasveikino visus su Naujais Metais, Nauju Šimtmečiu ir Nauju Tūkstantmečiu. Jis su ilgesiu prisiminė praeities įvykius ir su viltimi pažvelgė į ateitį. Pernai gruodžio 23 d. buvo 20-tos metinės, kada jį paskyrė Šv. Jurgio parapijos administratorium ir klebonu.

Žiemos šalčiams besiaučiant primenama visiems, kad būtų atsargūs eidami laukan arba keliaudami Bažnyčion. Šaltas oras yra pavojingas mūsų senoliams. Jaunesnieji parapijos nariai turėtų juos aplankyti arba bent paskambinti, sužinant kaip jiems sekasi. Prie Bažnyčios yra stengiamasi

pašalinti sniegą ir le-dą automobilių aikštėje, bet ir ten gali pasitaikyti slidumo. Šlapios grindys pastate irgi gali būti pavojingos. Būkite atsargūs vykdami į Jurginę. Nepalankiam orui užėjus, senoliai neturėtų eiti laukan ir nekeliauti Bažnyčion. Dievas tai supranta ir nesitiki neįnamo iš mūsų.

Šis metų laikas yra labai išlaidus mūsų Parapijai. Jei kas negali atvykti bet kurį sekmadienį Bažnyčion, prašomi įteikti praleistą auką sekančią savaitę arba atsiųsti ją paštu klebonijon.

Tvarkyti senus pastatus, kaip kad turime Jurginėje, dažnai yra sunkus darbas. Ilgai trunka palaikyti švarą, o jei kas sugenda ar susidėvi, pataisymas dažnai tampa brangus, nes sunku gauti naujas dalis. Jurginės sausio mėnesio savanoris turi daug patyrimo tvarkant senus pastatus. Aną mėnesį Bažnyčios pastate sugedo vandentiekis. Jis sugebėjo rasti reikalingas dalis ir rūpestingai pataisė gedimus. Šis savanoris yra pasiruošęs bet kada mums padėti. Džiugu skelbti, kad Šv. Jurgio parapijos Sausio mėnesio savanoriu tapo pagerbtas Jonas Vedegys. Jo sugebėjimai ir ryžtas mums

padėti yra būdingas daugeliui mūsų narių, o tas daro mūsų Parapiją tokia, kokia ji dabar yra.

Ger.J.

PENSININKŲ ŽINIOS

Pirmasis 2001 metų pensininkų suėjimas įvyks vasario mėnesio 1 d. (ketvirtadienį) Lietuvių Namų viršuti nėje salėje 2:00 p.p.

Sausio ir vasario mėnesiais sekantieji pensininkai švenčia savo gimtadienius: Sausio mėn. Liudas Andrušaitis, Aldona Bliumentalėnė, Jadvyga Budrienė, Jonas Citulis, Milda Dulebienė, Uršulė Gaizutienė, Andrius Mackevičius, Gražina Natkevičienė, Rima Nasvytienė, Vladas Plečkaitis, Adelė Šiaučiūnienė, Angelė Staškuvienė, Balys Steponis, Malvina Švarcienė, Denius Trimakas, Vaidevutė Trimakienė. Vincas Urbaitis.

Vasario mėn. Albina Bakūnienė, Jadvyga Ilendienė, Ignas Janavičius, Irena Johansonienė, Ona Maželienė, Kazimieras Palubinskas, Aleksas Petrauskis, Vacys Rociūnas, Elena Šarkauskienė, Ona Skardienė, Valerija Spirikai tienė, Stasė Vyšnionienė.

Jonas Kazlauskas

CLEVELANDO LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA TĖVYNĖS GARSAI

Sekmadieniais, nuo 8:00 v.r. – 10:00 v.r.

Iš John Carroll Universiteto stoties WJCU FM 88.7

Programos sudėtis:

Koncertas, Žinios, Pranešimai, Clevelando žinios
Dievo Motinos parapijos religinis pusvalandis – "GYVENIMO VARPAI"
Onos Šilėnienės lietuvių kalbos pamokos
Lietuvos Vyčiams 15 minučių anglų kalba

Interneto adresas: WWW.thecityradio.com/WJCU
E-mail TEVGARSAI@aol.com

Programos vedėja ALDONA STEMPUŽIENĖ
Garso inžinierius ir pranešėjas anglų kalba Greg Priddy

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 2001

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - (kainuotoja)
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119

(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(440) 473-2530

DIRVA

PASKUTINĖS ŽINIOS IŠ LIETUVOS (atkelta iš 5 psl)

TAS BUVO PERNAI

Praėjusį rudenį, Padėkos Dieną į Cleveland Heights, Ohio pas Nelę ir Gerardą Juškėnus iš arti ir toli suvažiavo jų atžalynas ir giminės atšvęsti jų sukaktis: 60-ties metų vedybinio gyvenimo ir Gerardo 83-ji gimtadienį.

Visų vardu sveikino jų dukra Meilutė su provaikais ir šventės dalyviais.

Dėkui visiems už aplankymą ir linkėjimus.

Nelė ir Gerardas Juškėnai

Algis Širvaitis & Associates

advokatų įstaiga (Cleveland, OH) ieško lietuviškos, mokančios anglų ir lietuvių kalbas. Pageidautinas supratimas apie kompiuterį ir bendrą įstaigos darbą. Kandidatė bus išmokyta atlikti teisinės asistentės pareigas. Darbo valandos – pagal susitarimą. Visi įprasti apdraudimai ir t.t. yra mūsų apmokami.

Skambinkite: (216) 692-1222

arba rašykite advokatui Algiui Širvaičiui:
880 East 185th Street, Cleveland, OH., 44119

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koptyla erdvi, vėsina, telkianti jauką atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

komisijos pirmininkė Gražina Buvė Lietuvos ir Latvijos Drėmaitė teigė, jog komisija prezidentai sumedžiojo po skiria labai daug dėmesio kiškį sakralinio paveldo išsau- Vilnius, sausio 19 d. (BNS). gojimui, nes tai yra didžioji Buvė Lietuvos ir Latvijos kultūrinio Lietuvos paveldo vadovai Algirdas Brazauskas dalis. bei Guntis Ulmanis praėjusį savaitgalį per medžioklę

Vilkaviškio rajone nušovė po kiškį.

Kaip pranešė "Lietuvos Rytas", praėjusį sekmadienį Vilkaviškio rajono Kybartų seniūnijos Drausgirio miške buvo surengta medžioklė, kurioje, be kelių Seimo narių, dalyvavo ir du prezidentai.

Neringos Tunto liepsnelės: Monika Juodišytė, Ugnė Vucianytė, Malissa Bambic ir Izabelė Rubinski.

Skaitytojų Laiškai

KRITIKOS LAIŠKAS

Tautiškumo ir "Globalizacijos Sankirta Straipsnis" parašytas lapkričio 28 d. Dirvoj, Mečislovo Treinio, Lietuvos žemės ūkio universiteto profesoriaus.

Manychiau, kad įdomus straipsnis, tik gaila, kad man neina suprasti. Pirmiausia negirdėti žodžiai, čia jie: globalizacija, sankirta, savimonė, geopolitinė, niveliuoti, subjoktyvus, anologiška, paribės, monopoliškumas, patetiškas, sąlygoti, žongliravimas, ataudas, potencialus, neprognozuoti, opologetas, raiškas.

Ar Lietuvoj tai nevadi-

nom barbarizmu? Daug šių žodžių yra angliškam žodyne. Ar ne keista. Jei nori skaityti Dirvą turi naudotis anglišku žodynu. Kad aš tik vienas nesuprasčiau kas parašyta, tai sakyčiau, kad žioplas kaimietis. Klausiau rašto žinovų. Visi vienodos nuomonės, kad jei ir toliau mūsų profesoriai taip lietuvių kalbą keis tai tuoj nereiks gramatikos, nes kiekvieną žodį reiks žinoti kaip "spellyti ir pronouncyti".

Anglų kalbai labai daug įtakos – pakeitimų padarė kitos valstybės. Kodėl dabar taip norima "globalizuoti" mūsų protėvių kalbą, kuria

mes taip didžiuojamės ir savo vaikus čia išmokinom. Kai atvažiuom į Ameriką, seni lietuviai sakydavo: misiuke atnešk piknykhemę. Arba eisiu į štorą pirkti naują dressę. Ar dabar prie tokios lietuvių kalbos mūsų kalbininkai mus veda?

A. Grigaitis

Senas skaitytojas

KOLDŪNAI
MĖSOS, VARŠKĖS,
GRYBŲ
SKAMBINKIT:
JODI APANAVIČIUS
Tel. (216) 531-6995

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS!

KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 < E-MAIL TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th. STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: Antradienį, Trečiadienį,

Ir Ketvirtadienį-----9:00v.r. – 4:00p.p.

Penktadienį-----9:00v.r. – 6:00p.p.

Šeštadienį-----9:00v.r. – 12:00p.p.

Sekmadienį parapijoje--11:00v.r. – 12:00p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000, YRA APDRAUSTA (NCUA)